LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879

LAISVĖ
THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje 12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 84 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Penktadienis, Lapkričio (November) 14, 1969, Ozone Park, N. Y. 11417 ★ ★ ★ ★ ★ ★ Metai 58-ieji

KRISLAI

Fašistiniai rinkimai
Korporacijų pelnai
Karui moratoriumas
Laisviečių vajus
Nupuolė į srutų dugną

— J. Gasiūnas —

Kaip Portugalijoje fašistinis režimas pravedė rinkimus spalio 26 d.?

Buvo paskelbta, kad ir opozicija turės savo kandidatus, bet tokių kandidatų, kurie priešingi fašizmui, nebuvo. Todėl pasirinkimo taipgi nebuvo.

Iš 10 milijonų gyventojų rinkimuose dalyvavo truputį daugiau kaip milijonas. Kiti piliečiai boikotavo rinkimus, daugelis piliečių buvo terorizuojami.

Dabar Portugalijos diktatorius džiaugiasi, kad fašistinis režimas buvo "balsuotojų užgirtas." Tikra tragikomedija!

-:-

General Electric korporacijos darbininkai streikuoja. Jie reikalauja didesnių algų ir darbo sąlygų pagerinimo. Korporacija tvirtina neišgalinti patenkinti darbininkų reikalavimų.

Bet va, ji pati ėmė ir paskelbė, kad 1968 metais padarė 357 milijonus dolerių pelno, o šiais metais per 9 mėnesius pelnas pakilo net 11 procentų.

1968 metais kiekvienas darbininkas padarė korporacijai po $900 pelno. Tai kodėl ji negali nors dalį pelno skirti darbininkams?

-:-

Arba paimkime kitas korporacijas, kurių direktoriai taipgi nusiskundžia negalėjimu patenkinti darbininkų reikalavimų.

General Motors korporacija per 9 šių metų mėnesius turėjo 26 procentus daugiau pelno, kaip 1968 m. už tuos pačius mėnesius.

Fordo korporacija per tą patį perioda padarė 402 milijonus dolerių pelno. Chrysler korporacija per šių metu 6 mėnesius pelnė daugiau kaip 89 milijonus dolerių.

Automobilių darbininkų unijos suvažiavimas dabar svarsto naujus darbininkų reikalavimus. Reikalauja nors dalį pelnų darbininkams skirti.

-:-

Karui moratoriumas lapkričio 14-15 dienomis, atrodo, turės didelio pasisekimo tiek Washingtone, tiek San Franciske, tiek ir kituose miestuose.

Sen. Fulbright antai pasakė, kad "nėra jokio pasiteisinimo užmušimui dar nors vieno amerikiečio nelaimingoje žemėje."

Nuo 1961 m. sausio 1 d. iki šiol Vietname užmušta apie 40 tūkstančių amerikiečių, sužeista 260,000 amerikiečių. Vietnamiečių žuvo daug daugiau.

-:-

O kaip Nixono administracija "mažina" karą? Nuo to laiko, kai Nixonas užėmė prezidento vietą, ant Pietų Vietnamo amerikiečiai numetė iš lėktuvų 1,200,000 tonų bombų, o per 4 metus Johnsono administracijos numesta ant Pietų ir Šiaurės Vietnamo 2,800,000 tonų bombų.

Tai parodo, kad Nixono administracija visai nemažina karo, bet jį pagyvina. Štai kodėl svarbu visiems paremti lapkričio 15 d. moratoriumą, kuris reikalauja dabar baigti karą.

-:-

Tikrai galima pasidžiaugti labai gražiai pavykusiu "Laisvės" koncertu praėjusį sekmadienį. Taipgi džiugu dalyvių dosnumu. Finansiniam fondui paremti surinkta **$801.**

Finansinis vajus eina sėkmingai, bet reikėtų jį paspartinti, kad iki šių metų pabaigos jau turėtume $15,000. Šiuo metu jau sukelta kiek daugiau kaip $6,000. Dar turime sukelti apie $8,000.

Gerieji "Laisvės" veteranai, suprantama, tol nenurims, kol nebus sukelta kvota dar ir su kaupu. Geriausios sėkmės.

-:-

Dar karta "vaduotojai" parodė savo "kultūrą," iš kurios visas svietas gali pasijuokti.

Atvyko Lietuvos operos dainininkas Kaniava su savo žmona pasisvečiuoti Amerikoje. Jiems buvo suruoštas Bostone koncertas, kuri smarkiai garsino "Keleivis." Kiek žinoma, ji ruošė keleiviniai socialistai ir tūli dipukai.

Bet "vaduotojai" piketavo Kaniavus, niekino rengėjus. O menševikų "Naujienos," priedu, pašventė daug vietos aniliaurojimui operos dainininkų. Sveikino koncerto piketuotojus.

Puolė jie ir nupuolė į pati srutų dugną.

ANTRASIS MORATORIUMAS LAPKRIČIO 15-ĄJĄ DIENĄ

Studentai bus pirmose demonstracijų eilėse

New Yorkas. — Antrojo moratoriumo komitetas praneša, kad Washingtone gauta demonstracijai leidimai. Tikisi didžiausios demonstracijos.

New Yorko apylinkėje pasiruošimai eina visą šią savaitę. Komitetas nusamdė kelis šimtus autobusų vykti Washingtonan.

Ketvirtadienį ir penktadienį — svarbiausios dienos pasiruošimui. Tūkstančiai dalyvauja. Penktadienio popiet įvyksta demonstratyviai susirinkimai Central Parke ir Union Square Parke.

Kituose miestuose panašiai ruošiamasi prie antrojo moratoriumo, kad tik daugiau žmonių suvyktų į Washingtoną. Visur studentai demonstracijose užima pirmą vietą.

Daug Kongresmanų ir senatorių užgyrė moratoriumą

Washingtonas. — Prie antrojo moratoriumo prisidėjo kongresmanai Allard K. Lowenstein ir Adam C. Powell, abu iš New Yorko. Jie ragino valdžią išduoti reikalingus leidimus.

Daugelis kongresmanų ir senatorių užgyrė moratoriumą. Sen. McGovern bus vienas kalbėtojų. Jis reikalavo, kad reikalingi demonstracijai leidimai būtų išduoti.

Nixonas ir Agnew bando įkalbėti, kad "tylinti dauguma" pritaria Nixono administracijos karinei programai. Moratoriumas dabar rodys, kad dauguma gyventojų priešingi karui ir reikalauja karą dabar baigti.

Išdaužė protesto demonstraciją

Memphis, Tenn. — Policija užpuolė ir išdaužė 2,000 negrų demonstraciją, areštavo 53 žmones.

Demonstracijai vadovavo kunigas R. D. Abernathy, atvykęs iš Atlanta, Ga. Jis taipgi buvo areštuotas.

Maskva. — "Telegram of Toronto" korespondentas A. Einfrank išvarytas iš Tarybų Sąjungos už rašymą melagingų žinių.

Prez. Nixono kalba -- klaidinga

Washingtonas. — Teisių profesorius David Green, religinės kvekerių draugijos vadas, sako, kad Nixono kalba visai klaidinga.

Jungtinių Valstijų būvimas Vietname dieną iš dienos, savaitę iš savaitės veda prie sumušimo ir kartu prie numušimo Amerikos žmonių dvasios, sako Green.

Green sako, kad kvekeriai dalyvaus moratoriume lapkričio 15 d.

Apkaltinti septyni kovotojai

Chicago. — Septyni jauni kovotojai už taiką apkaltinti ir nubausti pasimokėti po šimtinę ir nuo dienos iki 15 dienų išbūti kalėjime.

Teismas kaltino juos už "netvarkų elgėsį" spalio 8 ir 9 dienomis, protestuojant prieš teismą, kuriame teisiami 8 taikos kovotojai, areštuoti demokratų konvencijos metu.

Karakas, Venezuela. — 70,000 mokytojų sustreikavo. Reikalauja aukštesnio atlyginimo. Demonstracijoje vienas studentas užmuštas, daug sužeistų ir įkalintų.

Antrajame Tarybų Lietuvos kolūkiečių suvažiavime. Profsąjungų kultūros rūmų fojė posėdžių pertraukos metu.

Jungtinių Tautų Asamblėjoje

Jungtinių Tautų Asamblėja svarstė Kinijos Liaudies Respublikos priėmimą. Pirimausia buvo 71 balsu prieš 48 priimta rezoliucija, kuri reikalavo dviejų trečdalių balsų Kinijos priėmimui.

Už antrąją rezoliuciją, kad Kinija būtų priimta į Jungtines Tautas, balsavo 48 valstybės, prieš 56, susilaikė 21. Tokiu būdu Kinija ir vėl nepriimta į Jungtines Tautas, o palikta Formosa "atstovauti" Kiniją.

Pittsburgh, Pa. — 12,000 Jones &Laughlin Steel korporacijos darbininkų atsisakė dirbti, kadangi geležinkelių darbininkų streikas padarė fabriką nesaugiu.

Mažai Nixono politikos rėmėjų

Washingtonas. — Lapkričio 11 — Veteranų Diena buvo panaudota prez. Nixono politikos užgyrimui. Joje turėjo pasirodyti "tylinti dauguma," bet pasirodė palyginamai mažas skaičius Nixono rėmėjų.

Sostinėje suruoštoje veteranų demonstracijoje tedalyvavo tik keletas tūkstančių žmonių. Chicagoje tikėtasi turėti 100,000, o demonstracijoje tedalyvavo penketas tūkstančių. Taip pat ir kituose miestuose.

"Tylinti dauguma" pasiliko pasyvė, bet priešinga karui.

Havana. — Kubon atvyko keletas Pietų Vietnamo Nacionalio Išsilaisvinimo Fronto kareivių padėti nukirsti cukraus nendres.

Johannesburg, Pietų Afrika. — Aukso kasykloje kilusi eksplozija užmušė 62 mainierius, sužeidė 29.

3 astronautai keliaus į Mėnulį

Cape Kennedy, Fla.—Astronautai Conrad, Gordon ir Bean lapkričio 14 d. iškyla į erdves ir keliaus į Mėnulį. Erdvėlaivis Apollo 12 pasieks Mėnulį lapkričio 19 d. Conrad ir Bean nusileis ant Mėnulio ir ten mano išbūti 32 val. Jie ten iškels Amerikos vėliavą ir 136 valstybių vėliavas, taipgi kiekvienos JAV valstijos vėliavas.

Apollo 12 paruošimas ir kelionė kainuos 350 milijonų dolerių. Manoma, kelionė bus sėkminga, nes viskas gerai paruošta.

New Yorkas. — Pieno išvežiotojai laimėjo algų pakėlimą, todėl streiko nebus, bet pieno kvorta pabrangs nuo 2 iki 5 centų.

Hyderabad, Indija. — 18 žmonių žuvo, daug sužeistų ir daug liko benamių nuo siautėjusio ciklono (audros).

Prez. Nixono administracija plečia karą

Washingtonas. — Paskelbti duomenys rodo, kad Nixono administracijos metu Jungtinių Valstijų lėktuvai numetė ant Pietų Vietnamo 1,200,000 tonų bombų, o Johnsono administracijos metu per keturis metus numetė ant abiejų Vietnamų 2,800,000 tonų bombų.

Moratoriumo rengėjai todėl nurodo, kad Nixono administracija tik kalba apie taiką, bet didina karą Pietų Vietname, Laose ir Kambodijoje. Per keletą mėnesių Nixono administracijos numesta bombų visas ketvirtadalis, kiek buvo numesta bombų Antrajame pasauliniame kare.

Antrasis moratoriumas pareikalaus prez. Nixono sulaikyti bombardavimus, mūšius, ištraukti visas amerikiečių militarines jėgas iš Vietnamo, Laoso, Kambodijos, dabar baigti karą.

Italijos darbo unijos skelbia generalinį streiką

Roma. — Generalinė Darbo Konfederacija ir kitos unijos skelbia generalinį streiką visoje šalyje lapkričio 19 d. Tai bus 24 valandų protesto streikas prieš nepakenčiamas darbo sąlygas ir žemus atlyginimus.

Unijos reikalauja sulaikyti pragyvenimo kainų kilimą, pakelti algas ir įvesti 30 valandų darbo savaitę.

Netania, Izraelis. — Amerikietė Mrs. Tania Chekver, gyvenusi viloje su savo vyru, nakties metu buvo užmušta namuose.

Protestuoja prieš atomų sprogdinimą

Washingtonas. — Atominės Energijos Komisija, pravedusi megatono sprogdinimą Amchitka salos požemyje, netoli Alaskos, susilaukė protestų iš Tarybų Sąjungos, Japonijos ir Kanados, taipgi ir daugelio Jungtinių Valstijų mokslininkų.

Šiuo metu komisija praneša, kad kito sprogdinimo dar neruošia. Toje saloje dabar įvyko nemažas žemės drebėjimas, kuris gali būt susijęs su megatono sprogdinimu.

Libija reikalauja amerikiečius pasitraukt

Tripolis. — Libijos revoliucinė taryba reikalauja, kad Jungtinės Valstijos panaikintų savo militarinę bazę ir visai pasitrauktų iš Libijos.

Jeigu tai nebus padaryta dabar, tuomet Libija paskelbs karą ir prievarta varys amerikiečius laukan.

Kansas City.— Hollywoodo aktorius Mickey Rooney sužeistas automobilio nelaimėje.

New Yorkas. — Plėšikas, apsirengęs policisto uniforma, apiplėšė 6 East Village gyventojus.

Washingtonas. — Fašistinė John Birch Society ragina senatorius užgirti Haynsworthą Aukščiausiojo Teismo teisėjo vietai.

Advokatai kviečia protestuoti

New Yorkas. — Legal Aid advokatai paskelbė atsišaukimą į visuomenę, kviesdami sudaryti protesto demonstracijas prie federalinių teismabučių lapkričio 13 d.

Advokatai nurodo, kad valdžia, nepaisydama politinės laisvės ir žodžio laisvės, ką garantuoja šalies konstitucija, persekioja kovotojus prieš karą Vietname.

Advokatai pritaria moratoriumui lapkričio 15 d.

Riaušės militarinėje stovykloje

Fort Dix, N. J. — Kareivis J. Russell karo teismo rastas kaltu ir nuteistas tris metus išbūti sunkiųjų darbų kalėjime už sukėlimą "netvarkos" birželio 5 d. demonstruojant prieš karą.

Teismabūtyje ir lauko pusėje taikos šalininkai užprotestavo. Policija juos puolė, du areštavo. Įvyko susikirtimas su policija.

Teheranas, Iranas. — Iš 21 miestelio gauta pranešimų apie jaustą žemės drebėjimą, bet nuostolių nepadaryta.

"Laisvės" reporteris Washingtone

Žurnalistas-dailininkas Rudolfas Baranikas pasižadėjo "Laisvei" parašyti įspūdžius iš prieškarinių demonstracijų šalies sostinėje Washingtone. Jis ten išvyko ketvirtadienį ir stebės visų įvykių eigą, juose ir pats dalyvaudamas. Jo reportažas iš šių istorinių įvykių bus įdomus ir svarbus.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.
Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ANTHONY BIMBA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	5.00	Foreign countries, per year,	$12.00
Queens Co., per year	$10.00	Canada, Lat. Amer. 6 months	$5.50
Queens Co., per six months	$5.50	Foreign countries, 6 months,	$6.50

Pataria prezidentui nesidžiaugti

FINANSINIO kapitalo organo "The Wall Street Journal" bendradarbis Alan Otten lapkričio 6 dienos laidoje analizuoja lapkričio 4 dieną įvykusių rinkimų rezultatus. Jis pataria prezidentui Nixonui per daug nesidžiaugti tais rezultatais. Jie nereiškia jo politikos laimėjimą. Mr. Otten nurodo, kad tie republikonai, kurie tapo išrinkti, yra "liberalai." Pirmoje vietoje, žinoma, stovi New Yorko miesto majoras republikonas John Lindsay. Jis yra atviras prezidento politikos ir nusistatymo priešas.

Bet kaip su New Jersey ir Virginijos gubernatoriais? Tiesa, prezidentas už juos agitavo, bet ar jie priklauso tai republikonų frakcijai, kuriai vadovauja Nixonas? Ne, nepriklauso. Antai, Mr. Cahill, kuris išrinktas N. Jersey gubernatoriumi, rinkiminėje kampanijoje visur save piliečiams rekomendavo liberalu. Todėl ir laimėjo. Jo prezidentas negali savintis. Tas pat su Mr. Holtonu, Virginios gubernatoriumi. Jis irgi laikomas "viduriečiu," o ne prezidento Nixono politinės vieros pasekėju. Už jį balsavo negrai ir organizuoti darbininkai, nes jie nebegalėjo pakęsti tos demokratų partijos klikos, kuri šią valstiją valdė per visą šimtmetį.

Buffaloje ir Pittsburghe majoro rinkimuose prakišo republikonai kandidatai todėl, kad jie rėmė Nixono politiką ir Vietnamo karą.

Bausmė be teismo

"CHICAGOS aštuonių" byloje teisėjas Julius J. Hoffman pasielgė taip skandališkai ir neleistinai, kad net toks kapitalistų organas, kaip "The N. Y. Times" matė reikalą pasipiktinti. Užpykęs ant Black Panthers partijos pirmininko Bobby G. Seale už triukšmavimą teisme, teisėjas Hoffman jį nubaudė ketverių metų kalėjimu! Ir nubaudė ne todėl, kad jį džiurė rado arba pripažino kaltu riaušių ruošime pernai per demokratų partijos suvažiavimą Chicagoje, bet už "pažeminimą teismo." Tai negirdėtas atsitikimas visoje šios šalies teismų istorijoje. Niekados pirmiau joks teisėjas nebuvo už "pažeminimą teismo" uždėjęs kam nors tokią sunkią bausmę.

Tiesa, Mr. Seale teisme triukšmavo. Bet jis turėjo pamato savo užsilaikymui. Jis protestavo prieš neleidimą jam pasirinkti savo advokato. Jam užkartu advokatu jis nepasitikėjo. Juk viena iš paprasčiausių amerikiečio teisių yra teisė turėti savo advokatą. Kai Mr. Hoffman jam tą teisę atėmė, jis griežtai protestavo ir kėlė triukšmą.

Todėl nusidėjėlis yra ne Mr. Seale, bet Mr. Hoffman. Ne Seale, bet jis turėtų būti į kalėjimą pasodintas ketveriems metams.

Ir vėl prieš Kiniją

DAUG kas manė, kad gal šiemet Jungtinės Valstijos pakeis nusistatymą ir nebesipriešins Kinijai sugrąžinti Jungtinėse Tautose teises. Jiems tenka nusivilti, nes prezidento Nixono įsakymu, Amerikos delegacija Generalinėje asamblėjoje jau pasisakė prieš Kiniją. Na, o sunku manyti, kad prieš Amerikos pasipriešinimą Kinija laimėtų. Amerika smarkiai pasidarbuos ir dauguma Asamblėjos dalyvių vėl balsuos prieš Kiniją.

Tokia politika yra labai klaidinga. Neįsileidimas Kinijos į Jungtines Tautas nesuderinamas su pasaulinės taikos poreikiais. Tą visas pasaulis žino. Deja, dauguma kapitalistinių šalių yra Amerikos finansinėje bei militarinėje įtakoje ir neišdrįsta prieš jos politiką link Kinijos pasisakyti.

Naujos prieškarinės manifestacijos

ŠIOS savaitės pabaigoje, lapkričio 14 ir 15 dienomis, įvyks naujos demonstracijos prieš Vietnamo karą. Prezidento Nixono lapkričio 3 dieną kalba situacijos nepakeitė ir protestų reikalingumas neatpuolė. Todėl jie įvyks.

Demonstracijų rengėjai sako, kad demonstracijos bus taip pat ramios ir disciplinuotos, kaip buvo spalio 15 dieną. Tačiau atrodo, kad valdžia tokių demonstracijų nenori. Atrodo, kad, pav., Justice Department (Teisingumo departamentas), neduodamas leidimo Washingtone žmonėms maršuoti Pennsylvania Ave. pro Baltuosius Rūmus, nori iššaukti riaušes, kad paskui galėtų kaltinti karo priešus ir demonstracijų ruošėjus. Kokią teisę jis turi atimti piliečiams teisę ramiai išreikšti protestą prieš valdžios politiką? Neturi jokios!

Nepaisant uždraudimų ir paleisto didžiausio propagandos prieš demonstracijas srauto, tikimasi, kad "žygis prieš mirtį" į Washingtoną bus milžiniškas. Į sostinę iš visų šalies kampų suplauks didžiulės žmonių minios. Reikia, kad vyriausybė apsisvarstytų ir nuimtų visus uždraudimus.

Pastaba: Pranešama, kad valdžia nusileido ir davė leidimą maršuoti Pennsylvania Ave. linkui Baltųjų Rūmų.

KAS KĄ RAŠO IR SAKO

GRAŽIAI PAGERBTI NUSIPELNĘ VEIKĖJAI

Lapkričio 4 d. Vilniaus "Tiesoje" skaitome pranešimą apie įvairiais apdovanojimais pagerbimą visos eilės veikėjų, rašytojų, mokytojų, kultūrininkų. Jų tarpe randame akademiką Kostą Korsaką ir poetą Eduardą Mieželaitį. Pranešime sakoma:

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkas M. Šumauskas įteikė Darbo Raudonosios Vėliavos ordiną Lietuvos TSR Mokslų Akademijos akademikui, profesoriui K. Korsakui, kuriuo jis apdovanotas už nuopelnus, vystant filologijos mokslą, už aktyvią visuomeninę veiklą ir ryšium su gimimo 60-osiomis metinėmis. Darbo Raudonosios Vėliavos ordinas įteiktas taip pat rašytojui, Lenininės premijos laureatui E. Mieželaičiui, apdovanotam už nuopelnus, vystant tarybinę literatūrą, ir ryšium su gimimo 50-osiomis metinėmis.

PAKVAIŠIMAS IŠ DESPERACIJOS

Kaip žinia, į Jungtines Valstijas yra atvykę pas giminę Baltimorėje įžymusis Vilniaus operos dainininkas Eduardas Kaniava ir jo žmona aktorė. Ta proga grupė žmonių čionai jiems suruošė keletą koncertų. Poroje vietų jiedu jau atkoncertavo (Bostone ir Chicagoje). Girdėjome, kad Bostone buvo prieš juos prie koncerto salės suruoštas stauglių pikietas. Be to, ta proga reakcininkai išleidę net lapelį prieš menininkus iš mūsų gimtojo krašto.

Be to, prieš koncerto rengėjus, dainininkus ir koncertą griebtasi biauraus teroro. Tai sužinome iš "Naujienų", kuriose lapkričio 5 dieną korespondencijoje skaitome:

"Bostoniečiai, patyrę, kokios kilpos jiems yra statomos, ėmėsi apsaugos priemonių. Jie taip sudarė komitetą, kurio pareiga buvo įspėti visus šios apylinkės lietuvius apie maskvinių planą pasipinigauti ir suskaldyti lietuvių vienybę. Komiteto nariai įtakingesnius veikėjus kvietė (t. yra terorizavo.—"L." Red.) telefonais ir aiškino Maskvos tikslus ir planus."

Tačiau jiems pakenkti koncertui nepavykę. Į koncertą buvo susirinkę apščiai gražios lietuviškos publikos.

Bet gal geriausiai šį Lietuvos priešų desperatiškumą pavaizduoja pakvaišėliai iš VLIKo. Spaudoje skaitome, kad jie laikė Kaniavų pasirodymo Amerikoje proga specialų susirinkimą ir išleido ilgą pareiškimą! Jame ne tik niekinama Lietuva, ne tik agituojama koncertų nelankyti, bet dar grūmojančiai gąsdinami koncertų rengėjai. Iš Lietuvos atvykusiems dainininkams ir kitiems menininkams ruošiami koncertai esą labai, labai pavojingi. Ir tie pakvaišėliai šaukia: "Tokio pavojaus reikia vengti!"

Tik įsivaizduokite: "pavojus", kad operos solistas mums čia Amerikos lietuviams padainuos gražias lietuviškas liaudies daineles arba arijas iš itališkų arba lietuviškų operų!

VLIKo vadai serga — tikrai pavojingai serga. Jie yra desperacijoje. Jų raketui apgaudinėti Amerikos lietuvius ateina galas, ir tas juos veda į pasiutimą.

Tuo tarpu mes nuoširdžiausiai sveikiname Kaniavus, labai talentingus menininkus, ir linkime jiems didžiausios sėkmės visuose pasirodymuose šioje plačiųjų jūrų-marių pusėje, toli nuo mūsų gimtojo krašto. Tegu skamba lietuviška daina garsiai ir plačiai!

PRIEŠ PRANCŪZIŠKĄ ŠOVINIZMĄ

Kanadiečių "Liaudies balsas. (lapkr. 7 d.) savo vedamuoju "Stoka žmonėms rimtumo" vėl grįžta prie padėties Kvebeko provincijoje. Laikraštis sako:

Kai Kvebeko vyriausybė įteikė seimeliui taip vadinamą kalbų įstatymo projektą, siūlant leisti Kvebeko provincijoj turėti angliškas mokyklas, kur to žmonės pageidauja, reikalaujant, tačiau, kad moksleiviai tose mokyklose būtų išlavinti pakankamai ir prancūzų kalbos, išrodė, kad kalbų klausimas bus išrištas. Bet buvo labai apsirikta. Vienkalbiško Kvebeko šalininkai pradėjo ruošti protestus, rengti masines demonstracijas, reikalaujant išmesti tą projektą.

Bertrando idėja, kad angliškose mokyklose būtų išlavinti visi moksleiviai pakankamai ir prancūziškai, yra pats praktiškiausias būdas. Tie laikai, kai buvo draudžiama kitos kalbos, seniai praėjo. Savo laiku Rusijos carai bandė užgniaužti lietuvių kalbą. Buvo uždraudę lietuvišką raštą. Bet nieko nelaimėjo. O vokiečiai sunaikino prūsus ne varžymais, o aukštesne kultūra.

Labai apgailėtina, kad Kvebeke įsivyrauja toks siauras šovinizmas. Jis nieko gera prancūzams neduos.

PESIMIZMUI PAS MUS VIETOS NEGALI BŪTI

Savo vedamajame "Neverkim prie kapo..." Chicagos "Vilnis" (lapkr. 6 d.) teisingai sako:

Mūsų kadrai ir jėgos bendrai silpnėja. "Vilnies" redakcijoje ypač yra sunku. O dabar netekome dar vieno svarbaus žmogaus — **Leono Joniko.**

Bet mes nenusimename. Vėlesniu laiku kiek sustiprinome savo jėgas jaunesniais žmonėmis ir darbą tęsiame, stengiamės išlaikyti dienraštį. Ruošiamės "Vilnies" 50 metų jubiliejui.

Dažnėjant senosios kartos veikėjų mirimams, nekurie mūsų žmonių nusimena ir kalba, kad mūsų veikla nėra verta pasiaukojimų. "Mes vistiek nesulauksime skaistesnės ateities," sako jie.

Daleiskime, kad nesulauksime. Bet reikia atminti, kad jei pirma mūsų kiti nebūtų kovoję, šiandien gerų atsiekimų neturėtume.

Pirma mūsų buvo dar sunkiau kovoti. Nemažai žmonių atidavė gyvastis, kiti sveikatą atidavė kovai visą savo gyvenimą.

Pažangaus žmogaus pareiga — plėsti pažangą, įdiegti kitiems gerą idėją, organizuoti ir šviesti kitus.

Taigi, bandykime dar bent dalinai atpildyti mirusių vietas, nes rezervo dar yra, ir tęskime savo darbą ir tų, kurie siekdami geresnės dabarties ir skaistesnės ateities sukniubo sunkiame kelyje. Paimkime jų neštą žibintuvą ir žygiuokime pirmyn.

Plačiau paskleidimas mūsų spaudos yra vienas ir bene svarbiausias būdas tam.

Besijuokianti mirtis

Susirgęs šia liga pirmiausia pradeda nederinti judesių. Paskui ligoniui pradeda drebėti kojos — jis negali nei stovėti, nei gulėti. Po to jam pasidaro sunku nuryti maistą, ir reikia rinktis — uždusti arba mirti iš bado.

Forės gentyje šią ligą vadina "kuru," arba "šiurpuliu." O europiečiai ją dar vadina "besijuokiančia mirtimi": vienoje susirgimo stadijoje atsipalaiduoja veido raumenys ir ligonio veidą iškreipia grimasa, panaši į juoką.

Tai baisi liga. Laimei, kuru susergama retai. Jis pasitaiko tik Naujosios Gvinėjos kalnuotuose rytiniuose rajonuose.

Kai "besijuokiančią mirtį" aptiko gydytojai, jie manė, kad tai kažkoks paveldimas genetinis sutrikimas, nes ji buvo paplitusi labai mažame rajone. Tačiau vėlesni tyrinėjimai parodė, kad liga pasitaiko ir kaimyninėse gentyse. Dar vėliau ja pradėjo sirgti kitų Naujosios Gvinėjos tautybių moterys, ištekėjusios už forės genties vyrų. Ligos genetine kilme pradėta abejoti. O gal tai infekcija?

Ir štai — savotiška medicinos sensacija. Naujosios Gvinėjos Žmogaus biologijos instituto direktorius R. U. Hornabrukas, ilgus metus "sekęs" "besijuokiančią mirtį," pranešė, kad ši liga susijus su... kanibalizmu. Mat, antropologai, nusprendę padėti biologams, nustatė, kad liga atsiranda tada, kai forės giminėje atliekamas senoviškas kanibalinis ritualas.

Dabar šis liūdnas paprotys darosi vis retesnis, todėl nyksta ir kuru.

Naujas atradimas svarbus dar ir tuo, kad kuru — pirmasis žinomas infekcinis neuralginis susirgimas. Manoma, kad jo tyrimai padės išaiškinti kitus labiau paplitusius žmogaus smegenų funkcijų sutrikimus.

IŠ LAIŠKŲ

Laiškas iš Indijos

Mielas Drauge!

Ir vėl rašau iš tolimos šalies. Šį kartą tai Indija. Iš puikaus "Ashoka" viešbučio lango matau didingo to viešbučio pastato dalį, eilę naujai pastatytų gražių namų, žaliuojančius medžius, jų tarpe palmes. O apačioje stebiu primityviausiu būdu dirbančius basus vyrus ir moteris. Tai darbininkai, kurie tiesia privažiavimo kelią į naujai pastatytą viešbučio dalį. Jie nešioja akmenis ir žvyrą bei smėlį krepšiuose, kuriuos užsideda ant galvos ir išberia ant būsimo kelio. Visi jie basi, plonai ir lengvai apsirengę. Nors šiomis dienomis atžymima Indijoje Žiemos pradžia, bet mes jaučiamės kaip karščiausią liepos mėnesio dieną, nes karštis siekia 32 laipsniu Reamiuro.

Turbūt jau žinote, kad čia, Indijos sostinėje Delyje, tikriau sakant, to miesto naujojoje dalyje Niū Delyje (New Delhi) vyksta 57-oji Tarpparlamentinės Sąjungos konferencija. Joje dalyvauja apie 70 šalių delegacijos, jų tarpe ir mūsiškė — Tarybų Sąjungos delegacija. Kaip ir visada, mūsų delegacija daugiatautė — aštuoni delegatai atstovauja 7 tautas. Be manęs, atstovaujančio lietuvių tautą ir Tarybų Lietuvą, delegatais yra: estas **H. Allik,** rusai **N. Bonova** ir **V. Kudriavcevas,** baltarusis **E. Pekarskis,** gruzinas **O. Čerkezija,** kazachas **A. Šaripovas** ir ukrainietis **V. Ševčenko.**

Beje, prieš atvykdami į Delį dar Maskvoje turėjome susitikimus su eile delegacijų, vykusių į konferenciją per Maskvą. Tai buvo delegatai iš socialistinės sandraugos šalių, o taip pat Jungtinių Amerikos Valstijų ir Suomijos delegatai.

Iš JAV vyko 12 kongresmenų su senatoriumi **John Sparkmanu** priešakyje. O viso su žmonomis ir palydovais amerikiečių buvo net 38 asmenys. Tai buvo pirmas toks gausus tiesioginis JAV ir Tarybų Sąjungos parlamentarų susitikimas. Per dvi dienas, praleistas Maskvoje, kolegos JAV kongresmenai ne tik apžiūrėjo miestą, bet ir vizitavo mudu su mano kolega I. **Spiridonovu** (Sąjungos Tarybos pirmininku), turėjo draugišką diskusiją, kurioje iš mūsų pusės dalyvavome abudu rūmų pirmininkai ir komisijų vadovai bei įvairių žinybų atstovai. Paskui JAV kongresmanai pakelyje dar sustojo Taškente, susipažino su tuo įdomiu miestu, susitiko su Uzbekijos Aukščiausiosios Tarybos vadovybe. Šia kelione kongresmenai esą labai patenkinti, nes daug ką įdomaus matę, o daugelis tik pirmą kartą turėję progą pabuvoti Tarybų Sąjungoje. Didelį įspūdį jiems padaręs, be kitko, apsilankymas Uzbekijos kolūkyje.

Gaila, kad mažai turiu laiko rašyti, nes vis esu užimtas. Didelę laiko dalį užima posėdžiai ir pasitarimai, o laisvu laiku nuolat vyksta priėmimai, susitikimai. Tai tik maži protarpiai lieka. Tad ir dabar jau turiu skubėti į politinės komisijos posėdį ir tenka baigti laišką, kurį tikiuosi prie progos pratęsti.

Viso geriausio linkįs
Jums visiems

Justas Paleckis

Delis, Indija
1969 lapkričio 4 d.

Berniukas ar mergaitė

Prieš kurį laiką viename anglų genetikos žurnale buvo rašoma apie šeimą, kurioje per vienuolika kartų maždaug 250 metų gimdavo tik berniukai. Tiesa, prieš paskutinėje kartoje visgi gimė dvi mergaitės, tačiau viena anksti mirė, o kita turėjo daug vyriškų bruožų.

Antroji tokia panaši šeima yra iš nedidelio Lotaringijos miestelio Nansi. Ją vadina "moterišku batalionu." Per tris kartas ten gimė 72 mergaitės. Išskyrus probobutę, dauguma šios prancūziškos šeimos moterų tebegyvena. Trečiosios kartos atstovas gimė jau po antrojo pasaulinio karo.

— Gydytojau, ką jūs man patarsite nuo nemigos?

— Išgerkite prieš miegą stiklinę pieno ir suvalgykite sutrintą obuolį.

— Atleiskite, gydytojau, bet lygiai prieš šešis mėnesius jūs man iš viso uždraudėte valgyti prieš miegą.

— Teisingai, bet jūs užmiršote, kad per tą laiką medicina padarė milžinišką šuolį į priekį.

Antrajame Tarybų Lietuvos kolūkiečių suvažiavime. Socialistinio darbo Didvyris Vincas Adomavičius ir "Vilnies" redaktorius St. Jokubka.
A. BRAZAIČIO nuotrauka

SPECIALIAI "LAISVEI"

Mokytojo dienos vakarą apie tėvus ir vaikus

Pas mus aną sekmadienį buvo Mokytojo diena. Radijas ir televizija davė specialias programas, ir aš užsisukau žydrąjį ekraną pasižiūrėti tarybinio filmo "Išgyvensim iki pirmadienio." Šis filmas buvo premijuotas šiemet vasarą Maskvoje įvykusiame kino festivalyje, ir, kadangi man jo nebuvo tekę matyti, su malonumu jį žiūrėjau.

Filmas nuo pradžios iki galo prisodrintas tauraus, jaudinančio turinio, jo epizodai trykšta didžia gyvenimo tiesa ir su didele jėga veikia žiūrovą.

Tėvas ir duktė

Dėmesį itin patraukė tokia filmo detalė. Vienos mokinės tėvas, patikrinęs jos žinias iš istorijos, randa, kad jos vertintinos ne treietu, tai yra, patenkinamai, o ketvertu, vadinas, gerai, ir rašo priekaištingą laišką istorijos mokytojui.

Išeidamas iš mokytojų kambario, tas mokytojas randa prie durų jo belaukiančia tą mokinę.

—Jūs gavote mano tėtės laišką? — klausia ji.

— Gavau, — atsako mokytojas.

— Prašau, nekreipkite į tai dėmesio. Tėtė visiems tokius laiškus rašo: įstaigoms, ministerijoms... — ima aiškinti užsikirsdama mokinė.

Jaunuolės drama

Iš šio mažo epizodėlio atsiskleidžia visa tos jaunos būtybės drama. Pasirodo, ji kur kas plačiau už savo tėvą supranta gyvenimą, mato savo tėvo silpnybes, bet nesmerkia jo už tai ir daro viską, kad jam padėtų. Morališkai ji kelis kartus praaugusi tėvą, nors jai gal tik šešiolika, o jam virš keturiasdešimt. Bet kiek reikia vidinės jėgos atsispirti tai slegiančiai tėvo įtakai namuose! Jaunai būtybei natūralu ieškoti tėvo globos, užuovėjos, atsparos sunkią valandą, o šiai mokinei reikia pačiai tvirtai laikytis ir nuolat ištiesti ranką tėvui.

Tad iš kur ši jėga? Iš motinos? Iš visos aplinkinės atmosferos? Apie tai plačiau nekalbama. Tik konstatuojamas gyvenimiškas faktas. Ji kai kas laiko netipingu ir smerkia filmo autorius už sentimentalumą. Bet tat ne sentimentalumas, o jaunos sielos heroizmo atskleidimas.

Dvi mažos mergaitės

Šis filmo gabalėlis priminė prieš keletą mėnesių matytą gatvėj vaizdą. Dvi mergaitės — viena gal dešimties metukų, kita maždaug dvylikos — vedė namo girtą, į visas puses svyruojantį tėvą. Jos laikė jį abipus už parankių. Ir kaip įsitempdavo jų kūneliai, kai joms tekdavo atlaikyti masyvą vyrą, kad jis neišsitiestų ant šaligatvio. Jų veidukuose slypėjo toks atkaklus susitelkimas, nepaisymas, ką tėvas palaidu liežuviu mala praeiviams! Jų akutėse nesimatė gėdos už tėvą. Tik sukauptos pastangos žūt būt parvesti tėvą namo.

Ir nejučia įsivaizdavau, kas dėsis namie, kai jos grįž. Kokia jų motina? Jų drabužėliai tvarkingi, su sagomis, išskalbti, — vadinasi, motina yra rūpestinga, bet, žinoma, ji kenčia nuo šio degtinės smaguriautojo.

Ir vėl matai, kad šios būtybės, vos pradėjusios lankyti mokyklą, moraliai jau pranašesnės už tėvą, tą mėsos kalną, kuris, jo augimui atrofavusios, liko lyg neišsivystęs vaikas, negalįs ištverti nepalaižęs kadaise saldainio, o dabar—aitraus gėralo.

Blogas pavyzdys

O "Tiesos" dienraštyje neseniai buvo aprašytas toks atvejis. Rytą tėvas, atvedęs dukrytę į darželį, bruka jai slapta saldainius. Darželio nuostatai draudžia vaikų smailižiavima nevalgio metu, ir auklėtoja jau nebe pirma karta padaro tėvui pastabą. Mergaitė ima verkti. Paklausta pasako, kad tėtukas liepęs suvalgyti juos kai nematys auklėtoja. Mergaitei skaudu, kad jai buvo liepta meluoti, veidmainiauti. Ji instinktyviai koktisi melu, bet, matyt, jis kibirais pilstomas ant jos namuose ir ji tapusi jam itin jautri. Bet ji dar tik darželio vaikas, jai tik penkeri metukai, o jau tenka instinktyviai priešintis tėvams, praaugti juos.

Vaikų pranašumas

Praaugti? Bet ar čia tinka žodis "praaugimas"? Gal čia kita priežastis? Ir man kyla mintis, ar ne panašus šių jaunų būtybių dvasinis pranašumas į jauno daigo jėgą?

Prisimenu, teko matyti, kaip kino objektyvas nufilmuoja pagreitintai lėtą daigo skverbimąsi per žemės klodą. Jis — liaunas, baltas, skaistus — braunasi per kietą molį, per storus grumstus, verčia į šalį sutiktus akmenis. Sakytum, kokį plieninį trosą galinga ranka smeigia per žemės plutą. O tuo tarpu tai tik minkštas, švelnus daigas! Ir jame slypinti dygimo jėga, atrodo, daro stebuklus. Panašiai kapinėse teko matyti, kaip cemento antkapių danga plėšo prasikalę jauni medelių augmenys.

Noras rūpintis, mylėti....

Gal ne kitaip yra ir su jaunu žmogumi? Jis kuninas tauriu galių. Jaunos mergaitės niekas nemoko žaisti su lėlėmis. Tai ne aplinkos imitavimas, o vidinės jos psichikos prasiveržimas, noras rūpintis, mylėti, globoti, užjausti. Daug kam iš mūsų teko matyti, kaip lėlytei užrišamas skaudantis pirščiukas ir kaip žaidžianti "motina" saugo, kad jo neužgautų.

Ir šie taurūs vaiko instinktai, kažkada evoliucijos būdu išsivystę žmoguje, o dabar jo paveldėti iš tėvų, yra tokie stiprūs, kad, tegu suaugusieji pila ant jo vieną melo kibirą po kito, vaiko siela nepasiduoda, priešinasi, kovoja, maištauja.

Bet yra ir ribos

Tačiau kūdikio ar vaiko heroizmui yra ribos. Ilgą laiką melas, veidmainiavimas ir neapykanta, nuriedėdavę nuo jo it purvino vandens srautai nuo baltų gulbės plunksnų, pamažu susilpnina jaunos būtybės atsparumo galią, ir ji palūžta.

Prisiminęs filmo epizodą, įsivaizduoju, kas būtų, jeigu mokytojas, užgautas tos mergaitės tėvo laiško, pasako jai karčių žodžių. O jeigu panašius smerkiančius žodžius ji išgirstų dar ir iš klasės draugų? Ir vaiką gali nejučia apimti įtūžis ant tų žmonių, ant likimo, ant visko. Ir ar ne taip atsiranda cinikai, atžarūnai, burnotojai, niurzgos?

Teisybės troškimas

Tačiau ar žmogus, įsitikinęs, kad melas ir veidmainystė yra būtini dalykai kovoje už būvį, ir užtat sąmoningai šias ypatybes skiepijęs jau mažam vaikui, užgesina savyje tuos įgimtus kilniuosius troškimus? Ar jame išblėsta įgimtas teisybės troškimas, koktėjimasis melu, kai jis tampa ciniku? Iš kur cinikui imasi ta dvasinė jėga viską plūsti ir koneveikti? Kodėl jo neapykanta esti tokia intensyvi tam, ko anksčiau jis taip troško? Kas slypi pavydo ir keršto ištakose? Ar tai nebyloja, kad žmoguje tebėra nepaprastai stiprus ir veržlus teisybės troškimas. Ir jis pats, griebęsis keršto, piktdžiugiškai ima tą teisybę vykdyti, smelkdamasis atimti iš kito tai, ką pats prarado, sulyginti kitą su savimi. Tik jis nebe pats stengiasi prilygti kitam, pasitempti iki kito, bet stengiasi kitą nutraukti žemyn iki savo lygio.

Juk noras keršyti — tai negatyvus teisybės troškimas. Ir tas troškimas stiprus, nuolat pulsuojąs. Jaunystės daigai nė kiek neprarado savo gyvybingumo, tik jie pasireiškia negatyvia, iškreipta forma. Sakytum, skęstantis žmogus nebeteko jėgų plaukti pirmyn ir stengiasi kita nutempti su savim į dugną, kartu su kitu, kuriam jis pavydi, grimzti į dumblą.

Žmoguje persilaužimas

Daug tarybinių filmų skirta temai, kaip žmoguje įvyksta antrasis—gerasis—persilaužimas, kaip jame išnyksta įtūžis ir apmaudas, kaip jis atpranta būti cinikas. Kad tai dedasi ir gyvenime, man nuolat primena dažnai praeinamas buvusio vieno Vilniaus kalėjimo pastatas, kuriame dabar įsikūrusi amatų mokykla. Praplatinti langai, vietoj geležinių kaustytų vartų — plačios lengvai besivarstančios stiklinės durys.

Nelengva grubiam storžieviui cinikui tapti subtiliu sodininku, įprasti daigas po daigo savy puoselėti naujus įpročius. Įprotis, kad ir laistomas iš pradžių ne taip lengvai prigyja. Bet daige vis vien veikia didelė gyvybės jėga, itin gaiviai pasireiškusi jaunystėje. Tačiau, nors ir vėliau ji buvo nuslopinta, nors jai ir nebuvo leista prasiveržti į saulę, ji neprarado savo galios, stipriai muša it geizeris ir, padedama iš šalies, puoselėjama palankių aplinkos sąlygų, vėl ima klestėti. O tai, kad ji randuota, sužalota, neturi didesnės reikšmės.

J. Šimonis

Vilnius, 1969 X 10

"Miss America" ir kitos

Nuo to momento, kai "Miss America", nusišluostęsi tradicines ašaras, ištaria tradicinius žodžius: "Aš tokia laiminga, dėkoju jums visiems!" — ji tampa neatskiriama kompanijų, finansavusių šią grožio šventę, nuosavybe. Tai tik pradžia didžiojo reklaminio maratono, kurį pradeda "Miss America". Jos karališkojo viešpatavimo metai suskirstyti minutėmis. Ir kiekvieną minutę ji kam nors priklauso. Kam nors iš trijų kompanijų, kurios "altruistiškai" finansavo grožio iškilmes Atlantic Cityje pirmąjį šeštadienį po Darbo dienos, arba kokiai mažesnei firmai, subsidijavusiai šventę.

Jau pirmadienį nuo ankstyvo ryto "Miss Americai" prasideda pašėlusiai įtempto darbo dienos. Ją filmuoja televizija reklaminėms minutėms. Ji įsitrina skysčiu nuo prakaito, vonioje prausiasi "Ivory" muilu, sėda už "Oldsmobilo" vairo, segasi tobuliausią iš liemenėlių, demonstruoja naktinius marškinius, spaudžia prie krūtinės naujos sistemos karbiuratorių, geria nuostabų gėrimą iš patogaus butelio ir švelniai kreipiasi į teležiūrovus: "Pasakykite: "Pep-si". Kompanijos įsitikinusios, kad "Miss America" — puikus reklamos motoras, o gal ir amžinasis variklis.

Buvo pradžia

...Kaip visa tai prasidėjo ten, Atlantic Cityje, tiksliai dabar jau niekas nežino. Bet prasmė — aiški.

Vasaros sezonas Amerikoje oficialiai baigiamas rugsėjo pradžioje, vadinamąją Darbo dieną. Po šios šventės prasideda mokslo metai mokyklose, kolegijose, universitetuose. Žmonės, kurie nori ir gali sau leisti vasarą gyventi prie vandenyno, šiuo metu išvažiuoja.

Nuostabus turistų miestas Atlantic City kitą rytą atrodo tarsi išmiręs. Nors iš patrankos pilk plačiausioje krantinėje Boardwalkyje — tikriausiai į nieką nepataikysi — nė gyvos dvasios.

Taip bent buvo 1921 metais. Viešbučių, parduotuvių, restoranų savininkai Atlantic Cityje tais metais ir susimąstė, kaip čia pratęsus vasaros sezoną nors savaitei.

Ir gimė idėja — paskelbti visoje Amerikoje gražiausios moters konkursą. Visų valstijų atstoves — pretendentes aprengti "drąsiais" maudymosi kostiumais ir — tepražygiuoja jos paradiniu žingsniu Boardwalko krantine. Vietos šalygatviuose—po pusę dolerio.

O titulas? Grožio karalienė? Banalu. Atlantic Cičio karalienė — perdaug provincialu. Nusprendė: "Miss America". Didinga, originalu, dargi patriotiška.

Nejaugi save gerbiantis biznesmenas nepasiliks dar savaitei Atlantic Cityje ryšium su tokiu įvykiu? Pasiliks. Taigi pasiliks ir jo pinigai.

Idėją imama įgyvendinti.

Sunkumai nugalėti

Tačiau moters grožio garbintojų iš Atlantic Cičio laukė daug sunkumų. Maudymosi kostiumai plaže — tai viena, bet maudymosi kostiumai Boardwalko krantinėje — visai kas kita. Ką pasakys bažnyčia? Ką pasakys dorovės saugojimo draugija?

Idėja galėjo ir žlugti, jeigu jos organizatoriai nebūtų taip nepakartojamai apsukrūs. Mat, jie sugebėjo suteikti šiam sekskomerciniam triukui propagandinę prasmę, o tai, savo ruožtu, turėjo ištempti merginas į plačiuosius tautos interesų vandenis.

Organizatoriai šaukė apie ...patriotizmą ("Mes šlovinam grožį Amerikos moters, būsimos motinos amerikiečių vaikų, būsimų tėvynės gynėjų". "Miss America —Tėvynės simbolis". Ir panašiai.)

Pirmoji "Miss America" baigiamajame parade žygiavo per Boardwalką maudymosi kostiumu, simbolizuojančiu Amerikos vėliavą: ant krūtinės — juostelės, ant klubų — žvaigždutės. Į viršų kilo raketos ir leidosi parašiutai — vėliavos. Pirmąją miss lydėjo mažiau laimingos palydovės vis tokiais pat kostiumais.

Policija parade simbolizavo valstybės valdžią ir amerikinį gyvenimo būdą. Kita policijos dalis nieko nesimbolizavo. Ji visai rimtai saugojo merginas nuo įsiaudrinusios publikos.

Konkurso adresu nei bažnyčia, nei dorovės saugojimo draugija negalėjo pasakyti nė vieno blogo žodžio. Spręskite patys: kas atsisakys pasižiūrėti tokių grožybių, jei jų demonstravimas toks patriotinis dalykas. Konkursas išgarsėjo. Apie jį rašė laikraščiai. Atlantic Cičio miestas skendėjo reklamoje, jo viešbučiai, restoranai parduotuvės dar visą savaitę po Darbo dienos buvo pilni klientų.

Kilęs skandalas

Tačiau... Ką ir besakyti, su tuo patriotizmu organizatoriai bent kiek persūdė. 1928 m. išaiškėjo intymios smulkmenos apie konkurso dalyves ir džiuri atstovus. Kilo skandalas, kurį to meto spauda mandagiai pavadino "buduariniu". Konkursas žlugo.

Kai 1933 m. jį mėginta atnaujinti, jis žlugo jau dėl kitos priežasties — lėšų stokos. Kaip matome, ne tik didžiosios komercinės idėjos, bet ir moters grožis nepajėgus pergyventi ekonominės depresijos.

Bet nuo 1935 metų konkursas vyksta reguliariai iki šiol. Suprantama, jo finansinis ir moralinis-etinis pamatas jau visai kitas.

Tad grįžkime į mūsų laikus, nes savo kuklų uždavinį Atlantic Cityje šis konkursas jau labai seniai atliko. Dabar jo misija visai kita. Jau seniai biznesmenai, leidžiantys "vekeišin" (atostogas) Atlantic Cityje, savo lagaminų Darbo dieną nesusikrauna. Ir vieta plačiojo Boardwalko šaligatvyje konkurso dieną kainuoja nebe 50 centų, o penkis dolerius. Moters grožį dabar globoja solidžios, visoje Amerikoje ir netgi visame pasaulyje žinomos kompanijos: "Toni" (kosmetikos, garsiojo seno "Barzdaskučio" "Žileto" palikuonė), "Oldsmobil" — automobilių (nuo "General motors") ir "Pepsi Cola".

Tegul jūsų nestebina, ką bendra turi automobilio karbiuratorius su moters grožiu, arba pepsi-kola ir jaunoji amerikiečių merginų karta. Tai tik iš pirmo žvilgsnio tarpusavyje nesuderinami dalykai.

Šios firmos apmoka visas su konkursu susijusias nemažas išlaidas: metinis konkurso biudžetas (premijos dalyvėms, tarnautojų atlyginimai) — 500 tūkstančių dolerių, 2 valandų televizijos laida iš miesto konvento salės — dar milijonas. Bendros išlaidos siekia kelis milijonus.

O konkursą finansuoti nori dar dešimtys kompanijų. Dulkių siurblių, atsuktuvų, kaliošų, priemonių nuo nuplikimo gamintojai tik laukia progos, tikriau teisės mesti pinigus ant moters grožio altoriaus.

Altruizmas? Ne. Už savo kelis milijonus jie gauna labai patogų ir vertingą dalyką — reklamą. O juk ji — prekybos variklis.

Seniai praėjo laikai, kai į merginas maudymosi kostiumais spoksojo vos keli tūkstančiai žioplių Boardwalko krantinėje. Dabar gi finalinį turą po keturių dienų varžybų stebi 60 milijonų televizijos žiūrovų (tiksliai. Reklamoje viskas tiksliu!).

Raketas nebesulaikomas

Vieną kartą atsitiko kažkas nenumatyta. 1951 metų "Miss America" pareiškė negalėsianti reklamuoti maudymosi kostiumų, nes tai nesuderinama su jos svajone tapti operos soliste. Šių kostiumų gamintoja kompanija "Catalina" supyko. Atsiėmė pinigus ir paskelbė naują konkursą — "Miss Visata". Ir jau iš pat pradžių buvo aiškiai pasakyta, kad šis tarptautinis konkursas bus prekybinis, pelningas, ne tik reklaminis, ir kad operiniams pokštams čia ne vieta.

Ir prasidėjo..."Miss JAV". "Miss Žemės rutulys", "Mrs. America" (ištekėjusioms), "Miss College", "Miss Teenager" (nuo 12 iki 17 m.), "Miss — Aukščiausio ūgio amerikietė", "Miss Mažoji America" (nuo 6 iki 12 m.).

Jau nėra jėgų sugalvoti naujų pavadinimų. Todėl atsiranda "Miss Refrigerator", "Miss Deodorant". Tai neišgalvoti vardai. Jie išspausdinti "New York Daily News" — ko čia varžytis?

O, kokie subtilūs moters grožio vertintojai šiandien atrodo tie džentelmenai iš Atlantik Cičio, prieš 49 metus nusprendę surengti grožio konkursą! Kokie tie biznesmenai švelnūs, geraširdiški ir kuklūs, nepakartojamai naivūs su savo "papildoma biznio savaite", palyginus juos su pramonės racionalizatoriais, sugalvojusiais "Miss Refrigerator".

G. Borovikas
(APN)

Niujorkas

IR TOLIAU ISTORIJĄ JIE LEMIA

Pušinėly palei kelią —
Žemė balto smėlio,
Guli, guli tam kalnely
Broliai kareivėliai.

Buvo mūšis, švilpė kulkos,
Kraujo daug tekėjo,,
Vijo priešą vyrų pulkas,
Galvas čia padėjo.

Darbščios motinos jų laukė
Abipus Uralo,
Skausmas širdis joms apniaukė
Slegiantis be galo.

Rožių puokštėm obeliską
Puošia geltonkasės,
Auksu iškalti čia tviska
Žygdarbiai jų drąsūs.

Svastikos siaubingam kryžiui
Kelią jie užkirto,
Mirt už laisvę pasiryžę,
Kalė taiką tvirtą.

Nors seniai jie ilsis, guli,
Baigę karo vargą,
Mums žvilgsnius kančiom didžiu-
Ir nūn kreipiaa, sergi. [lėm

Tiems, kurie šią vietą lanko,
Diegia kilnią mintį,
Tuos, kas galvas čia nulenkia,,
Moko kovai gimti.

Ošia pušys, šviečia mėnuo,
Rekviem jiems šlama,
Mums istoriją nulėmę,
Ir toliau ją lemia.

J. Subačius

RUDENINĖ ŠARMA

Aš nelaukiau rudens,
Nei jo vėjų smarkių,
Nei apuoko dejonių liūdnų.
Aš nelaukiau rudens
Su lietum, dargana,
Su paniurusiom tamsiom dienom.
Aš nelaukiau didžių
Rudeninių audrų,
Kurios rauna medžius su šaknim.
Aš nelaukiau rudens,
Bet atėjo, jaučiu,
Nekviesta rudeninė šarma.

K. Žakavičienė

Kaunas

TALKININKAI

Baigiasi rugsėjo dienos.
Greitai spalis prasidės.
O laukuose darbų marios, —
Kas nudirbti juos padės...
Susiranda talkininkai,
Rūpestingi mūs vaikai —
Pionieriai, komjaunuoliai,
Mūs mokyklų mokiniai.
Jie nebijo jokio darbo;
Bulves kasa, daržus rauna,
Nudoroja juos gražiai
Talkininkai—mūs vaikai.
Mūs kolūkių gražūs sodai
Priaugina vaisių daug.
O nuskinti gausų derlių
Vėl pagelbsti mokiniai.

K. Žakavičienė

Kaunas

Detroito naujienos

Pasisekė Klubo Banketas

Spalio 18 d. įvyko Detroito Lietuvių Klubo metinis banketas. Susirinko į Klubo įstaigą arti trijų šimtų žmonių. Vakarienę prirengė Klubo šeimininkės: Elizabeth Ulinskas, Adelė Klimavičienė, Teofilė Masienė ir Elizabeth Shnerpunas. Visi skaniai pavalgė vakarienę ir davė didelius komplimentus šeimininkėms, kurios nuo 8 val. ryto dirba per visą dieną ir pusę nakties.

Prie stalų patarnavo trustistė Emma Rye ir jos trys dukrelės: Diane, Beverly ir Judy. Taipgi patarnavo prie stalų klubietė Pat Stunskas, o virtuvėje, paduodama valgius, Anna Kairaitis. Stalai buvo pagražinti su gyvomis gąlėmis — jurginais, kurių priaugino savo sode mūsų klubo "agronomė" Anna Latožienė. O prie baro visą naktį dirbo klubo du jauni valdybos nariai: sekretorius Servit Gugas ir iždininkas Alfons Rye. Žinoma, jiems padėjo nuolatiniai patarnautojai: Elizabeth Shnerpunienė ir Jonas Balovičius.

Po vakarienės buvo gražus orkestras ir visi dalyviai šoko ir baliavojo iki ryto. Parengimas visame kame gerai pasisekė, ir už tai padėka priklauso ne tik viršminėtiems, bet ir klubiečiams, kurie pardavė tikietus iš anksto, sustatė stalus, prirengė-aptaisė salę ir t. t. Reikia priminti, kad gerai pasitarnavo šiam parengimui Juozas Valiukas, Cassy Garelis, Ray Lyben, Petras Stasikaitis, Pranas Jočionis, Jim Umaras ir daug kitų klubiečių.

Tą vakarą turėjome svečių iš kitų miestų: Rožė Samulionis-Užusienis iš St. Petersburg, Fla.; Katherine Žiemis iš Hot Springs, Ark., ir Adomas Miliauskas iš San Diego, Calif.

Klubui liko gero pelno nuo vakarienės, o dar daugiau nuo baro. Su jauna valdyba ir visais jaunuoliais, kurie priklauso prie Klubo, atrodo, kad Klubas ilgai ir gražiai gyvuos!

Sugrįžo iš Tarybų Lietuvos

Du klubiečiai, Mikas Detroitietis ir jo dukra, sugrįžo iš atostogų Tar. Lietuvoj ir dalyvavo Klubo susirinkime rugsėjo 28 d. Į Klubą susirinko nepaprastai daug narių ir visi įdomavo, ką jie matė ir patyrė Tar. Lietuvoje. Mikas ir dukra pasakė savo įspūdžius trumpoj formoj, bet atrodo, kad jų viešnagė buvo nepaprastai gera ir linksma. Jie abu su draugais išvažinėjo po Dzūkiją, Žemaitiją ir Aukštaitiją. Yra susuktas filmas, kurį greitoje ateityje visi galėsime matyt Detroito Lietuvių Klubo įstaigoje.

Mirė Klubiečiai

Yra sakoma, kad kuomet ateina ruduo arba pavasaris ir medžiai maino savo rūbus, tai daugiausia iš mūsų tarpo atsiskiria draugų. Taip ir Detroite. Pastaruoju laiku iš Detroito Lietuvių Klubo sąrašo pasitraukė-išsiskyrė Frank Grunas, Clemens Machikūnas, Anna Gudaitis-Pakutinskas, Juozas Grigas-Grigaliauskas ir Petras Petrulis. Visi buvo geri, širdingi nariai. Jų jau nebėra mūsų tarpe, bet jų atminimas mumyse pasiliks.

Naujas Klubo Patarnautojas

Klubo nuolatinė patarnautoja Elizabeth Shnerpunienė išėjo į pensiją ir pasitraukė iš nuolatinio darbo Klube. Taigi į jos vietą pasisekė surasti gražų, jauną vyrą klubietį Juozą Tamulį. Jis jau pradėjo dirbt spalio 27 d., ir, pagal visų kalbas ir nuožiūrą, atrodo, kad Klubo naujas patarnautojas gerai atliks savo darbą ir mandagiai visiems patarnaus. Klubui gerai pasisekė!

LDS Banketas

Lapkričio 2 d. įvyko LDS 21 kuopos susirinkimas ir banketas. Didžiausias reikalas susirinkime buvo aptarimas ateinančio LDS Seimo. Mat nei vienas detroitietis nedalyvavo paskutiniame Seime 1968 metais Massachusetts valstijoje, bet tas Seimas išsirinko Detroitą kaipo sekančio Seimo vietą. Dabar detroitiečiai nežino ką daryt, bet atrodo, kad Seimas įvyks Detroite 1970 metais, ir Detroito jaunimas apsiims tai viską sutvarkyti. Jau eina pasitarimai, ir matosi, jog Detroito mokytoja Estelle Smith pradės tvarkyti muzikališką programą; o kiti veikėjai, kaip tai Alfons Rye ir Servit Gugas, jau rengiasi dėl nakvynių ir t.t.

Po LDS susirinkimo įvyko banketas. Šeimininkės — Sophie Nausėda, Anna Daukus, Katherine Lakomski ir Frances Clark —prirengė skanius pietus. Prisirinko pilna salė narių ir draugų, ir skaniai pasivalgė, baliavojo iki vėlumos. Prie to, Lillian Gugas, kuopos sekretorė, ir narė Katherinė Terzienė minėjo savo gimtadienius. Ta proga laikraščių vajininkė Adelė Wardo iškepė skanius tortus, ir visi dalyviai gražiai pasveikino jubiliates.

Visame kame LDS banketas pavyko labai sklandžiai.

Nauja Klubo Narė

Per daug metų, į kiekvieną Klubo susirinkimą, su savo vyru atsilanko Adelė Wardo. Ji yra "Laisvės" ir "Vilnies" oficialė vajininkė Detroite. Pagaliau pereitą susirinkimą, spalio 26 d., ir Adelė Wardo įstojo į Klubą. Visi klubiečiai ją sveikino ir yra labai patenkinti, kad tokia gera vajininkė, darbininkė įstojo į Klubą. Klubas tikisi daug pagalbos iš jos.

Naujas Majoras

Arti "Laisvės" darbuojasi veikia laisvietis drg. J. Grybas, o dabar Detroito piliečiai išsirinko naują miesto majorą — Gribbs (Grybą). Tik nežinau, ar jis yra lietuvis, ar lenkas? Mat lenkiškai yra Gribbs, o lietuviškai — Grybas. Jei jis yra lietuvis, tai reiškia, mes nepasiduodam laisviečiams.

Mirė Klimavičiaus Brolis

Kuomet įvyko Detroito Lietuvių Klubo metinis banketas, dalyvavo ir Pijušas Klimavičius iš Coldwater, Michigan. Tai Jono Klimavičiaus brolis. Už dviejų savaičių po banketo, t. y. spalio 28 d. jis rastas negyvas savo namuose.

Velionis gyveno vienas, nes jo žmona mirė 1958 m. Jis atvažiavo į Jungtines Valstijas 1904 metais ir visuomet gyveno Michigano valstijoje. Jis buvo 87 metų amžiaus. Buvo palaidotas laisvai Oak Grove kapinėse, Coldwater, Michigan, spalio 30 d.

Velionis paliko dideliame nuliūdime du brolius: Juozą gyv. Grand Rapids, Mich., ir Joną, gyv. Detroite. Abu broliai tuo tarpu nesijautė gerai ir nedalyvavo laidotuvėse, bet Jono Klimavičiaus žmona Adelė ten dalyvavo ir visame kame pagelbėjo. Adelė Klimavičienė yra Detroito Lietuvių Klubo nuolatinė šeimininkė ir ji Klubui labai daug gelbėja.

Klubiečiai reiškia didelę užuojautą savo nariams Jonui ir Adelei Klimavičiams šioje liūdnoje valandoje.

Stefanija

Philadelphia, Pa.

Palaidojome Igną Aleksiejų (J. Lokų)

Lapkričio 6 dieną iš P. Norkaus koplyčios išlydėjome į amžinasties duobę daug kam žinomą philadelphietį.

Ignas Aleksiejus, vėliau vadintas J. Lokus, čia pragyveno virš 50 metų. Daugiausia darbavosi pašalpiniuose klubuose ir rėmė pažangų veikimą. Neretai būdavo valdyboje, vėliau buvo gaspadorium.

Kuomet tapo pensininku, pradėjo negaluoti. Keletą sykių pabuvo ligoninėje, gydytojai buvo "prisiuvę" jam batarėją krūtinėje, kurią kas metai reikėjo permainyti. Atrodė, kad dar tvirtas vyras. Bet štai spalio 31 dieną, vairuodamas mašiną, pajuto nesmagumą. Sustojo važiavęs, bandė eiti, ir sukniubo. Tai ir gyvenimas jam buvo baigtas.

Ignas Aleksiejus išgyveno pas draugiškus lietuvius Daubarus keletą dešimčių metų. Ten ir daugiau pažangių lietuvių gyveno, tad ir lietuviškų laikraščių bent keletas visuomet pareidavo.

Lietuvoje liko miela Igno sesutė Emilija Pulinauskienė, gyvenanti Rokiškio rajone, Sprinčiūnų kaime. Jis jai per keletą metų užsakydavo "Laisvę". Dabar sesutė gailėsis broliuko ir "Laisvės".

Laidotuvėmis rūpinosi šeimininkė **Daubarienė** ir laidotuvių dirrktorius P. Norkus. Palydovus gerai pavaišino puikiame restorane. O. Paulina Walant surašė daug vardų, kurie pareiškia per "Laisvę" Igno Aleksiejaus apgailestavimą ir gerbiamai Daubarienei užuojautą ir dėkingumą už jos didelį širdingumą.

Taigi vėl netekome vieno lietuvio.

R. Palydovas

Miami, Fla.

Geri mūsų darbuotojai ir "Laisvės" skaitytojai Aimantai spalio 12 d. važiavo į svečius. Kartu su jais važiavo ir A. Buivydienė. Automobilis užvažiavo ant šalikelio minkštos vietos ir kelis kartus apsivertė. Visi sunkiai sužeisti. Iš ligoninės į namus grįžo spalio 23 dieną. Dabar gydosi namie.

Draugas Motuzas labai sunkiai serga. Randasi ligoninėje.

Socialio Klubo narys E. Siulis jau grįžo iš ligoninės, bet dar silpnas.

Draugai, kurie galite aplankykite ligonius ar nors laiškutį parašykite.

M. Valilionienė

MIAMI, FLA.

Aido choro padėka

Dėkojame visiems, kurie lapkričio 2 dieną dalyvavo Aido choro koncerte. Netikėjome, kad prigužės tiek daug kultūros ir dailės mylėtojų. Taipgi, vardan Aido choro tariu širdingiausią padėką mūsų laikraščiams "Laisvei" ir "Vilniai" už gerą garsinimą

Taipgi širdingiausia padėka **visiems koncerto dalyviams.** Jūsų skaitlingas atsilankymas suteikė gražią finansinę ir moralę paramą, pridavė Aido chorui daugiau energijos ir ateityje veikti meno srityje. Labai ačiū gerai veikėjai Mary Koch už gerą priėmimą svečių.

Širdingiausias ačiū šeimininkėms. Pirma šeimininkė buvo M. Paukštaitienė, pagelbininkės S. Šukaitienė, E. Stankienė, M. Kancerienė, Barbara Zavis iškepė pyragus ir patarnavo prie stalų. Dovanų davė J. ir S. Tomsonai, A. Bubelis, R. ir M. Čiuladai, V. ir M. Bovinai, J. ir M. Birštonai. J. Viganas butelį šampano šeimininkėms ir H. Mankauskienė $10 šeimininkėms. Walteris Mikulėnas padėjo šeimininkėms indus išplauti.

Programoje dalyvavo Aido choras, po vadovybe Birutės Ramoškaitės. Solistai: Birutė Ramoškaitė, Mae Gabrėnienė, H. Mankauskienė, S. Vaineikis, Lise Mann solo flute, Mildred Ragiutė violin solo. Duetai: Mae Gabrėnienė ir S. Vaineikis, Helen ir F. Mankauskas, Helen Mankauskienė ir Lise Mann flute solo.

Žodžiu sakant, koncertas gerai pavyko iš meninio ir finansinio atžvilgio. Dar sykį Aido choras taria širdingiausią ačiū visiems dalyviams ir darbininkams.

J. W. Tamsonas
Aido choro pirmininkas

Hartford, Conn.

Sekmadienį, lapkričio 23 d., svetainėje, 157 Hungerford Street, Lietuvos Sūnų ir Dukterų pašalpinė draugija rengia smagų pobūvį su skaniais pietumis. Pietūs bus duodami pirmą valandą, o po pietų bus žaidimai ir kitokių pamarginimų.

Valdyba prašo narius dalyvauti parengime ir atsivesti savo pažįstamus. Atėję ne tik paremsite Draugiją finansiškai, bet ir patys jausitės sveikesni, energingesni praleidę laiką su draugais.

-:- -:- -:-

Gruodžio 11 d. įvyks metinis mitingas, kur bus renkama valdyba ir įvairios komisijos 1970 metams. Visi nariai privalo dalyvauti. Kurie nebūsite parengime bei susirinkime, būsite baudžiami.

-:- -:- -:-

Ligonių turime: Petrę Jetsnukienę, Katriną Naktinienę ir Juozą Kazlauską — visi trys užgauti "šoko" jau ilgas laikas kaip randasi "nursing home." Ona Giraitienė ir Marytė Raulinaitienė gydosi namie po gydytojų priežiūra.

Linkime ligoniams susveikti ir vėl sykiu su mumis dalyvauti.

J. V.

Perskaitę "Laisvę" paduokite kitiems, kurie jos dar neskaito.

CHICAGO, ILL.

Gedulo mitingas ir Leono Joniko laidotuvės

Lapkričio 3 d., visai netikėtai ir staigiai mirus dienraščio "Vilnies" atsakingajam redaktoriui Leonui Jonikui, jo žmonos Alisės ir sūnaus Leono patvarkymu, laidotuvėmis rūpinosi laidotuvių direktorius P. J. Ridikas. Velionis buvo pašarvotas Ridiko koplyčioje. Bet draugams pasitarus su laidotuvių direktorium, kad lapkričio 5 d., laidotuvių išvakarėse, laike gedulo mitingo, vargiai bus galima šermenų dalyvius sutalpinti koplyčioje, tad lapkričio 5 val. vakare, Leono Joniko karstas su velionio palaikais buvo perkeltas į Mildos teatro salę. Neapsirikta. Salė buvo veik pilnutėlė jo draugų ir bičiulių.

Gedulo mitingą atidarė ir tvarką vedė seniausias-dienraščio redaktorius Vincas Andrulis. Jis savo trumpoje kalboje apibūdino velionio Leono nueitą gyvenimo kelią ir pakvietė ką tik grįžusį iš T. Lietuvos "V." redakcijos kolektyvo narį S. J. Jokubką. Pastarasis savo kalboje apgailestavo, kad jis nesuspėjo Leonui perduoti linkėjimus ir atvežtas dovanas nuo jo artimų draugų ir bičiulių iš T. Lietuvos. Po jo kalbos dainavo LKM ir Roselando Aido chorai, vadovystėje Valerijos Urbikienės. Taipgi dainavo solo E. Bogden ir W. Žalis. Estelle dar dirigavo chorui, kuomet Valerija skambino paniną. Chorai dainavo dviem atvejais pritaikytas dainas. Labai vykusiai ir momentui tinkamą eilėraštį deklamavo Mildred Keller (Čipiūtė).

Trumpai, bet vaizdžiai aklbėjo prof. B. F. Kubilius.

Paskutinis kalbėjo Antanas Bimba, laikraščio "Laisvės" redaktorius. Jis nupiešė Leono Joniko gyvenimo kelią ir supažindino šermenų dalyvius su jo pergyvenimais ir kūdikystės dienomis skaudų likimą, kuomet jis jau buvo pripažintas miręs ir tik ruošiantis laidoti, nustatyta, kad jis dar gyvas. Prieš tai buvo ką tik mirę jo 7 šeimos nariai.

Nebandysiu smulkmeniškai atpasakoti kalbėtojų kalbų, nes tam reikėtų daug vietos. Tikiu, kad vėliau tas bus padaryta.

Po gedulo mitingo, karstas su Leono Joniko palaikais buvo vėl nuvežtas į Ridiko koplyčią ir dar nemažas būrys draugų ilgokai tą vakarą budėjo ir teikė nuoširdžią užuojautą velionio našlei, sūnui ir kitiems giminėms.

Lapkričio 6d. buvo laidotuvės.

J. M.

BINGHAMTON, N. Y.

Iš LDS 6 kp. susirinkimo

LDS 6 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyko lapkričio 3 d., Sokol salėje. Nors buvo tikėtasi ir laukta skaitlingo, tačiau jis buvo mažas. Labai apgailėtina, kad nariai neįdomauja draugijos svarbiu reikalu.

Trumpi buvo valdybos raportai. Finansų sekretorė A. Kumpan raportavo, kad nariai gerai pasimoka duokles ir kad Jonas Strole dar vis serga. Linkėjome Jonui greitai išgyti.

Per Mariutę Lynn buvo pateiktas platus raportas iš atsibuvusio ir gerai pavykusio banketo-vakarienės, suruoštos spaudos paramai spalio 11 d. Amerikos Legiono salėje.

Čia tenka pažymėti, kas tame bankete dirbo ir kas prisidėjo su maistu ir pinigais. Kaipo komisija dirbo: M. Lynn, H. Pagiegalienė, o Edna Strole (nenarė) mielai stojo (mirusios Onos Dišienės vietoj) pagelbėti. Komisijai pagelbėjo: O. Kireilienė, A. Kumpan, O. Wellus, Anna Mainionis ir R. Kulbis (pastarosios dvi nenarės). Iš draugų vyrų: Juozas Lynn (nenarys) suvežiojo iš išvežiojo visus vakarienei reikalingus daiktus ir kartu su Juozu Kireiliu sustatė stalus ir papuošė juos iš M. Lynn darželio atvežtomis gėlėmis, kas sudarė jaukią atmosferą.

Įžangos bilietus pardavė: H. Pagiegalienė — 26 bilietus, M. Lynn — 19, J. Vaicekauskas — 6, ir po 3 bilietus: O. Dišienė, H. Žukienė, A. Maldaikienė, A. Kumpan, ir O. Wellus tik 1.

Maisto aukojo: H. Pagiegalienė tortą, svarą sviesto, svogūnų ir tomeičių; O. Kireilienė — tortą, ir M. Lynn tortą.

Pinigais prisidėjo: A. Kumpan $3, po $1: J. Navalinskienė ir V. Mainionienė.

Nuo vakarienės likusį maistą išpirko: A. Kumpan, M. Lynn, O. Kireilienė,, H. Pagiegalienė, E. Strole ir O. Wellus; jos sumokėjo $6.85. Sudėjus viską kartu, pajamų buvo $171.85. Išmokėta $103.73. Pelno liko $68.12.

Pagal komisijos patvarkymą, pinigai bus pasiųsti: "Laisvei" $25, "Vilniai" $25 ir "Liaudies Balsui" $18 (o 12 ct. pasiuntimo išlaidom).

M. Lynn taip pat priminė, kad komisija ir čia suminėti darbininkai visi nuoširdžiai ir draugiškai darbavosi. Visi užsimokėjo už vakarienę po $2.50 ir nė vienas neprašė atlyginimo, kad tik daugiau pelno liktų spaudai.

Po trumpo apkalbėjimo raportas priimtas su pagyrimu. Buvo vienbalsiai nutarta laiškeliu pareikšti šiltą padėką Juozui Misevičiui už jo dalyvavimą su mumis ir parodymą svarbių ir gražių nuotraukų.

Sekamas LDS 6 kuopos priešmetinis susirinkimas įvyks gruodžio 1 dieną Sokol salėje, 226 Clinton St. Pradžia 7 v. vakare. Draugai, turėkime mintyje, kad šiame susirinkime bus renkama kuopos valdyba 1970 metams, ir plačiau pasikalbėsime apie tolimesnę veiklą, o tas yra labai svarbu. Rodos, kad kiekvienas kuopos narys turėtų tuo susidomėti ir atsilankyti į šį susirinkimą. Lauksime skaitlingo susirinkimo.

Vakarieniavimo metu dalyvių tarpe vyko draugiški pasikalbėjimai. Atrodė, kad jie visi buvo geroje nuotaikoj. O tuo pačiu kartu drg. H. Pagiegalienė, žinodama, kad šį mėnesį Mariutės Lynn pripuola gimtadienis, tuojau suorganizavo publiką ir buvo sudainuota Mariutei "Happy Birthday" ir "Ilgiausių Metų." Tas paįvairino vakaro nuotaiką.

Po vakarienės Mr. Juozas Misevičius rodė skaidres (slides), kurių jis daug buvo atsinešęs. Nuotraukos labai geros, aiškios. Atvaizduose žmonės tartum gyvi.

Vakarienė buvo rūpestingai paruošta mūsų sumanių gaspadinių. Net linksma buvo girdėti iš dalyvių pusės pilną pasitenkinimą.

Komisija dėkoja visoms darbininkėms už širdingą pagalbą darbe ir visoms kitoms už prisidėjimą prie šios vakarienės maistu ir pinigais, ir visiems dalyviams už atsilankymą, taipgi Juozui Misevičiui už parodymą gražių nuotraukų, ir Vincui Andruliui už trumpą, bet brandžią kalbą.

Ona Wellus
LDS 6 kp. narė

Amatininkai, pajieškodami darbų, praneškite per Laisvę ir gausite pasiūlymų. Kaina už paskelbimą žema.

SO. BOSTON, MASS.

PIETŪS SPAUDOS NAUDAI

Ruošia LLD 2-ra Kuopa

Sekmadienį, Lapkričio 23-čią

Pradžia 1 val. dieną

318 W. BROADWAY

Mūsų gabios gaspadinės pagamins skanius pietus. Kviečiame visus, vietinius ir iš apylinkės dalyvauti. Paremsite progresyvišką spaudą.

—Rengėjų Komisija

HARRISON, N. J.

Mirus

Petrui Maršanui

Reiškiame nuoširdžią užuojautą jo sūnums, dukroms ir anūkams, taipgi giminėms ir artimiesiems.

F. O. Bunkai	F. Shimkienė
Mary Witkus	Draugas X
P. Casper	J. Sikorskis
F. A. Lepsevičiai	B. Kushlienė
B. Ostapuk	J. Slenis
Ed Rudis	P. J. Ramoškai
A. Arlaus	G. C. Kairiai
A. Josmantienė	

Vėliausios Žinios

New Yorkas.— Bombos sprogo keturiuose miesto pastatuose. Vienoje vietoje buvo sužeistas vienas darbininkas. Nuostolių padaryta nemažai. Paskiausia bomba sprogo kriminaliniame teismabutyje. Keturi nužiūrimi suimti. Manoma, kad tai gali būti ultrareakcionierių provokacija pakenkti moratoriumo demonstracijoms.

Washingtonas.— 9,000 marinų ir armijos kareivių paruošta prieš demonstrantus sostinėje. Jeigu įvyktų susikirtimai su policija, tuomet marinai ir kareiviai ateitų policijai pagalbon.

New Yorkas.—Wells Fargo šarvuotas automobilis, vežęs $1,300,000 iš Aqueduct arklių lenktynių, buvo apiplėštas, kuomet vairuotojas nuėjo išsigerti kavos.

Lietuvos Kompozitorių Sąjungos plenumas

Vilnius, (ELTA). — Paskutinę Lietuvos, TSR Kompozitorių sąjungos valdybos plenumo dieną vyko diskusijos dėl vaikų ir jaunimo muzikinio-estetinio auklėjimo, buvo aptarti naujausi mūsų kompozitorių kūriniai, išklausyti plenumo koncertų metu.

Plenume dalyvavo Lietuvos TSR Ministrų Tarybos pirmininko pavaduotoja L. Diržinskaitė, Lietuvos KP CK skyriaus vedėjo pavaduotojas J. Bielinis.

Pasibaigus diskusijoms, plenumas priėmė nutarimą, kuriame numatytos priemonės gerinti Kompozitorių sąjungos darbą vaikų ir jaunimo estetinio lavinimo srityje.

PRAŠOME KOLONIJŲ DĖMESIO! Nesivėluokite su piknikų rengimu savo organizacijų naudai, ir ką nors surengkite Laisvės naudai.

Ragina reformuoti kalėjimus

Washingtonas. — Speciali kongresinė komisija, studijavusi kalėjimų padėtį per trejetą metų, dabar raportuoja, kad kalėjimuose padėtis bloga, kad kalėjimai prisideda prie kriminalizmo augimo.

Komisija pataria reformuoti kalėjimus, kad iš jų išėję kaliniai pataptų naudingais piliečiais visuomenei. Ragina perorganizuoti kalinių mokymą, panaikinti diskriminacijas, žiaurius įstatymus ir t. t.

T. S. pramonės gamyba pakilo 39 procentais

Maskva. — Prezidentas Podgornis paskelbė, kad per pastaruosius 4 metus pramoninė gamyba pakilo 39 proc. Tai skaitoma dideliu atsiekimu.

Per tuos pačius metus 1,500 pramoninių įmonių buvo pastatyta. Pajamos pakilo daugiau kaip 5 proc. 40 milijonų persikėlė į naujus namus. Algos ir kiti atlyginimai pakilo 22 proc.

Nuteisė du komunistus

Atėnai. — Graikijos militarinis teismas nuteisė du komunistus kalėti visą gyvenimą. Kiti du gavo nuo 5 iki 10 metų kalėjimo.

Jie kaltinami už agitaciją pakeisti militarinį režimą "socialistine demokratija".

PHILADELPHIA, PA.

Mirė

James Lockus-Ignas Aleksiejus

Reiškiame širdingą užuojautą Mrs. Mary Daubarienei. Pas ją velionis ilgus metus gyveno, tai liūdi palaidojus daugelio metų gyventoją.

R. Merkis	K. Povilaitis
A. Bartašienė	A. Norickai
E. Mulokaitė	J. V. Mikitinai
A. Pauliukaitis	M. Gabil
J. Strumskis	J. Kazlauskas
A. Snyder	P. Baranauskas
P. Patkus	E. Tureikienė
E. P. Walantai	M. Cherkauskienė
P. Nemunas	P. Sidabrienė

Paul P. Norkus

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Mike Butkevich

Mirė lapkričio 14, 1962

Ilsėkis ramiai, mielas mano gyvenimo drauge. Tavęs niekad nepamiršiu.

Jau septyneri metai kai tave mirtis atskyrė nuo manęs. Tavęs, Maiki mielas, prisimenu visados.

L. Butkevičienė, žmona
Hartford, Conn.

HELP WANTED--MALE-FEMALE

HAIRDRESSERS. Stable and good stylists. Wig exp. desirable. Full or part time. Adustable hours. Good pay based on ability. Paid vacation. Oppty to advance to national management. Kresge's Wig Marts, 92 So. 69th St. Upper Darby, Pa. FL 2-6873. (84-86)

HELP WANTED--MALE-FEMALE

ELECTRONIC INSPECTOR

Outstanding opportunity for man to acquire detailed and valuable knowledge in rapidly expanding fields of numerical controlled machinery and data transmission. If you have experience in testing digital logic, circuitry and a working knowledge of discreet and interated circuit components. Excellent benefits, pleasant working conditions. Apply in person or telephone Mr. J. Tegethoff, 675-4100, 8 to 5 PM.

COMPUDYNE CONTROLS, INC.

1965 Pioneer Rd., Huntingdon Valley, Pa. An Equal Opportunity Employer. (84-90)

SECURITY GUARDS. Delaware County Area. If you want steady work, no lay-offs and excellent company benefits, call Capt. Lipman. LOcust 4-1581. Applicants have a clean police record. (84-86)

MECHANICS. Construction equipment, dealer needs man with experience in diesel engines, and hydraulics. Top rates, good benefits, call in person only. COSTA'S CONTRACTORS EQUIPMENT & SUPPLY CO. Rt. 130, Riverside, N. J. (84-90)

COOK

Small College for girls' needs cook. Good starting salary.
Call between 9 & 5.
Mr. Aspras—MU 8-1686. (86-90)

DU PONT COUNTRY CLUB, Wilmington, Del., needs cook. Full time, permanent position, experience helpful. Please call PERSONNEL OFFICE — 654-4435. Monday thru' Friday, 9 AM to 4 PM. for interview appointment. An Equal Opportunity Employer. (84-87)

COOK

C. C. Restaurant has opening for full time cook. 40 hours, 5 days. Good pay and benefits. Apply: — CHEF after 10 AM. 1621 Chestnut St., Philadelphia. (84-88)

ASSEMBLERS. Light assembly, pleasant working conditions. 8 paid holidays, company paid fringes.

THE AMPEG CO.

330 Dalziel Rd., Linden. 925-6700. (84-90)

KITCHEN INSTALLATION

Experienced Only
Full time
Good Pay
Many benefits
For Appointment Phone:
ANTOINE'S
Kitchen Division
Tel. 656-5431. 1050 S. Market St.
Wilmington, Del. (84-85)

STATIONARY ENGINEER

Licensed stationary engineer needed for boiler room operation and maintenance responsibility. This is steady work with good fringe benefits. It is a long range job involving some overtime.

CONNELLY CONTAINERS, INC.

Ft. of Monument Rd.,
Bala Cynwyd, Pa.
(Opp. 3700 blk. Main St., Manayunk). An Equal Opportunity Employer.

STENO-TYPISTS
GIRL FRIDAY TYPE

Responsible and experienced for general office work. Typing and stenography. Attention to details in sales dept. Must have telephone poise. Excellent starting salary. Excellent fringe benefits and potential.

BOGUE ELECTRIC MFG. CO.

100 Pennsylvania Ave., Paterson. 201-525-2200. An Equal Opportunity Employer. (84-88)

Jei jūs norite parduoti namą ar biznį, paskelbkite Laisvėje, parduosite greit. Už paskelbimą kaina žema.

HELP WANTED--MALE-FEMALE

MECHANICS

LINE MECHANICS (TIN CAN MFG.) NIGHTS.
TIN CAN MANUFACTURING MACHINE EXPERIENCE PREFFERED. BUT WILL TRAIN GENERAL MECHANICS INTERESTED IN LEARNING THE BUSINESS.

CALL OR APPLY TO:
Mr. Vaeth 472-5200, ext. 264.
U. S. CROWN CORPORATION
Eastern Can Division
Corner Linden & Oaks Sts., Passic, N. J.
An Equal Opportunity Employer (82-84)

MAINTENANCE MAN
REFRIGERATION

Refrigeration engineers needed, must have some maintenance experience rotating shifts, liberal fringe benefits. Apply call or write.

ELECTRICIANS

Experienced required in medium and low voltage industrial plant electrical systems. Apply in person. Call or write MR. P. BAHRT Permanent positions with excellent wages and fringe benefits.

ICI AMERICA, INC.

East 22nd Street and Avenue J
Bayonne, N. J.
201-437-6800. An Excellent Opportunity Employer (82-85)

HOT SHOPPES CAFETERIA

OPENING NOVEMBER 10

1508 WILLOWBROOK MALL
NEEDS A COMPLETE STAFF
FULL AND PART TIME
MALE AND FEMALE

Experience not necessary, will train.

- COOKS
- BAKERS
- CASHIERS
- DINING ROOM ATTENDANTS
- COUNTER GIRLS
- DISH AND UTILITY PERSONNEL

MEALS AND UNIFORMS FURNISHED
PLUS COMPANY BENEFITS

Apply In Person To:

HOT SHOPPES
WILLOWBROOK MALL WAYNE, N. J.

Interviews Starting
Monday, October 27th
Between 10 A.M. and 6 P.M.

An Equal Opportunity Employer

(82-88)

SUPERMARKET PERSONNEL

The following positions are available at the Foodtown of Parsippany and Berkeley Heights.

* MEAT MANAGERS. * MEAT CUTTERS. * PRODUCE CLERKS.
* NIGHT PACK-OUT CREW. * DAIRY CLERKS.

All of these positions are full time career opportunities. Excellent starting salaries, all benefits. Apply at The Foodtown Parsippany, Baldwin Rd. and Rt. 46 and at 428 Springlield Ave., Berkeley Heights. (84-90)

BUSINESS OPPORTUNITY

SERVICE STATION
AVAILABLE
FOR LEASE

Good Opportunity for right man. For information contact Mr. LaBohne. HU 6-7000. Between 8 AM & 5 PM. (82-99)

HELP WANTED--MALE-FEMALE

SHIPPING CLERK. Leading electronic components firms need responsible man for light shipping, receiving. Immediate opening. This is an excellent opportunity for an alert man to assist shipping supervisor. Excellent starting salary plus liberal company benefits. Advancement potential. Springfield, N. J., location. Call Mr. Lang. 379-7600, ext. 824. (78-84)

DESIGNER, HVAC & P & D, 10 or more yrs. exp. in schl. & Institutional design. Familiar w/field inspection & specification. Board work reqd. (N. J.) P.E. lic. and some supervising pref. but not absolutely reqd. Excel. salary. Provide resume which will be carefully checked. Position avail. Immed. Edwards & Green, Architects & Engineers, Camden, N. J. Phone 609-964-7336 for appointment. (82-84)

REGISTERED NURSES. For a modern nursing home in Vineland in pleasant surroundings, good salary with benefits. Call Mr. C. Chandler, 609-694-3298 for appointment. (82-88)

AUTO MECH. Front End and Allignment, good sal. plus comm. Apply in person:

C & C SUPPLY CO.

2813 Cottman Ave. (half block east of Roosevelt Blvd.), Phila, Pa. (77-85)

- Part Time Meat Wrapper
- Part Time Deli Worker
- Full Time Butcher
- 2 Night Crew Men.

For several Shop-Rites. Apply to Mr. Mardany. BERNARDSVILLE SHOP-RITE, Rt. 202, Bernardsville, N. J. 201-766-9859. (75-84)

EXTRUDER OPERATORS. Maintenance Mechanics wanted for Polyethelene blown-film plant. Unusual and very attractive annual wage plan. All other fringe benefits, many opportunities for management training and promotion. Phone 622-5800. Ext. 202. Mr. Tom Somers, Newark, N. J. (75-84)

HOUSEKEEPER. I am seeking a full time sleep-in housekeeper. 5 days in, 2 off. Am willing to pay top wages, plus hospitalization and vacation to right woman. Must have references. Call Mrs. Sussman. TU 7-4790 from 9:30 AM 'till noon weekdays. (80-86)

HOUSEPARENTS for Protestant children's home in suburban Phila. Full time employment for wife. Husband may have daytime employment at home or away, helps provide care and supervision in cottage. Housing and maintenance provided. Good opportunity for mature graduate student and wife. Call LA 5-5400. (82-84)

Machine Shop.

SKILLED & SEMI-SKILLED

GENERAL MACHINIST, MACHINE ASSEMBLER, LATHE HAND, REPAIR MACHINIST, DIE POLISHER (Bench). DIE MACHINE OPERATOR. Internal Boring and Grinding. Steady employment, day shift only, overtime, all benefits, Christmas bonus, modern plant. H. J. RUESCH MACHINE CO., 35 Faden Rd., Springfield, N. J. Apply daily 8 AM to 5 PM. Monday thru' Friday, 8 AM to 11:30 AM. Saturday. An Equal Opportunity Employer. (84-86)

PLATERS, PLATERS HELPERS, GENERAL FACTORY. PLATRONICS, INC. Linden, N. J. has expanded its facilities. If you want a future with a growing company, now is the time to change. No experience necessary. We offer excellent starting salary. Paid holiday and vacation with medical-surgical and insurance plans with other benefits included. Apply in person: 301 Commerce Rd., Linden, N. J., or call 925-3600.

Ask for M. J. Tischio for appointment. (80-84)

MECHANIC. 1st class. To work on Divco trucks. Breuninger Dairies, 3015 N. 7th St., Phila. Steady employment. Since 1886. Call BA 5-4863. (82-88)

HELP WANTED--MALE-FEMALE

LABORERS. Steady all year round work. Union benefits, vacation. Apply in person. RIVER TERMINAL DEVELOPMENT CO., Port Kearny (Hackensack Ave.,) So. Kearany, N. J. (82-91)

BURNERS. Experienced. Steady all year round work. Union benefits, vacation. Apply in person:
RIVER TERMINAL DEVELOPMENT CO
Port Kearny (Hackensack Ave.)
So. Kearny, N. J. (82-91

WOOD WORKING. All around machine hand in furniture shop. Full or part time. Apply: 1010 W. York St. PO 9-1324. (77-85)

COLLEGE CAFETERIA. Dishroom help. Mon. thru' Fri. 40 hours. 5 AM to 4:30 PM. Union & Co. benefits. Call 643-2746. Ambler, Pa. (77-84)

MACHINIST OR LATHE OPERATOR

General Machine Shop
Call 384-0545
Dumont, N. J. (73-84

Immediate Openings. Porters, Orderlies, Nurses, Aides, LPN'S RN'S, Dietary workers, Laundry Workers. No exp. required. County benefits. Apply in person. Neshaminy Manor Nursing Home, Doylestown, Pa. (Public transportation avail.) or DI 3-2800, ext. 306. (82-85)

WAITRESSES, Waiters, Bus Boys, Kitchen help. Full and part time. Apply: CAMBRIDGE INN, Garden State Plaza, Paramus, N. J. (78-84)

COOK. Italian cooking. 5-day wk. Exd. Apply in person (after 3 PM). NERI'S KITCHEN, SE cor. 6th & Erie, Philadelphia, Pa. (82-88)

MAINTENANCE MAN. Restaurant Equipment. Must have refrigeration service experience. Take over all maintenance in a cafeteria operation for nationwide food service chain located in Willowbrook Mall. Must have own car.

*Hospitalization & insurance programs. *Profit sharing. *Uniforms supplied. *Meals. *Mileage allowance. *6 Holidays. *2 to3 weeks vacation with pay. For interview contact Mr. McDermott 785-1670. WAYNE, N. J. (82-88)

BABY SITTER OR COUPLE.

Couple to live with and care for active and interesting family of 5 children in Wynnewood. Recently returned from Europe. Ages 4-17 and pets, during paraents' absence. New House, all conveniences. Parents travel frequently and are looking for someone who has their own living arrangements, but can take over when they are gone. Call for interview MI 9-6736. (82-85)

WOMEN

Age over 18 or woman on Social Security for refreshments stand in the following theatres: COLONIAL, So. Phila. 7th & Moyamensing, 5 evenings and 1 matinee; PALACE, 1214 Market St., 6 evenings, incl. Sat. & Sun.; also APOLLO, 1311 Market St. Apply: BERLO VENDING, 10 AM-12 Noon and 2 PM-4 PM. 333 S. Broad St., Philadelphia. (82-84)

MECHANIC. Excellent opportunity with world's largest tire and rubber company. Excel. starting salary. Average earnings $10,000 year. Fringe benefit programs included: 2 week paid vacation, full hospitalization, —group life insurance, uniforms furnished and much more. Apply in person, see Carl Rutcosky. The Goodyear Service Store, Country Club Shopping Center, Levittown, Pa. An Equal Opportynity Employer. (84-86)

"L-vės" koncerte gautos dovanos

Per A. Lupsevičienę ir H. Feiferienę

Aldona Anderson, Lagrangeville, N. Y. $10.00
V. V. Bunkai 10.00
P. Višniauskas ... 10.00
V. Urbanas 10.00
P. Bečis 10.00
Anna Philipse, Stamford, Conn. 10.00
E. Babučionienė ... 10.00
W. Baltrušaitis 5.00
Brooklynietis 5.00
K. Čeikauskienė 5.00
Anna Cibulsky 5.00
V. K. Misiūnai 5.00
J. Šimkienė 5.00
R. Merkis, Philadelphia, Pa. 5.00
Frank Varaška ... 5.00
M. Šukaitienė 5.00
F. V. Budrioniai ... 5 00
Andrew Stenes 5.00
Frank Jakštis 5.00
F. Trainiai, Paterson, N. J. ... 5.00
D. Galinauskienė .. 3 00
M. Hacinkevičius .. 3.00
M. Adams 3.00
Draugas 2.00
A. M. Stripeikiai, Bridgeport, Conn. 2.00
Anna Gresh, Bridgeport, Conn. 2 00
M. Kavaliūnienė ... 2.00
St. Simas 2.00
O. Laukaitienė 2.00
Anna Quater 2.00
J. Bimba, Hawthorne, N. J. 2.00
J. Dudonis, Worcester, Mass. 2.00

Po $1: Jonas Juška; H. Jurgelevičienė ir M Jegelevičius, Hartford, Conn.; Anna Degutis; A. Valickas ir S. Bimbienė, Hawthorne, N. J.; G. Vilkas, Brooklynietė ir Brooklynietė; J. Hartford, Conn.

-:- -:- -:-

Per N. Buknienę ir I. Mizarienę

G. S. Stasiukaičiai, Fairview, N. J. $50.00
S. J. Jokubka, Chicago, Ill. 20.00
Senas Juozas 15.00
A. D. Veličkai 10.00
A. Gilmanas 10.00
A. J. Bakūnai, Cliffside, N. J. ... 5.00
J. Laukaitis 5.00
M. Adomonis 5.00
A. Kunevičienė 5.00
J. J. Staniai, Baltimore, Md. ... 5.00
A. Černevičienė 5.00
O. Kučiauskaitė, Baltimore, Md. .. 5.00
Josephine Augutienė, Cliffside, N. J. ... 5.00
Juozapavičius 5.00
E. Sungailienė 5.00
K. P. Meškėnai ... 5.00
K. Milenkevičius ... 5.00
K. Petrikienė 5.00
Vytautas Didysis .. 5.00
A. Švegžda, Bridgeport, Conn. 5 00
A. Petraitienė 5.00
K. Benderis 5.00
Ruth Bell, Monroe, N. Y. ... 5.00
A. Čepulis 5.00
W. Degutis, Albany, N. Y. ... 5.00
Draugas 5.00
J. A. Kalvaičiai 2.00
E. Bekampienė, Merchantville, N. J. 2.00
A. Butkauskas 2 00
J. E. Kasmočiai 2 00

Po $1: Elena Sirgėdienė; J. Jakaitis, Antanas Stanionis, Draugė; B. N. Skublickai, B. Žilinskienė, M. Krunglienė, Brooklynietė, Agnes Kupčinskas, V. Šibeikienė, P. Šolomskas, P. Gustaitis, Bill Malin.

-:- -:- -:-

Per N. Ventienę ir A. Juškevičienę

V. Pauluaskas, Elizabeth, N. J. $20.00
W. A. Yuskevich, Stamford, Conn. 10.00
F. E. Waitkai 10.00
M. L. Jakštys 10.00
R. I. Janulis, Holden, Mass. .. 10.00
S. Damijonaitis ... 10.00
S. Večkys 10.00
P. Jasiulaitis 10.00
Jonas Siurba 10.00
George Wareson .. 10.00
J. Pužauskienė 10.00
S. A. Bukas 10.00
A. A. Karch 5.00
Ignas Sutkus 5.00
J. Matonis 5 00
F. D. Mažiliai 5.00
K. Paciūnas, Elizabeth, N. J. . 5.00
Anne Yakstis 5.00
H. R. Feiferiai 5.00
Anonymous 5.00
W. B. Keršuliai 5.00
J. K. Rušinskai 5.00
J. L. Lukai, Worcester, Mass. 5.00
M. Klimas, Ramsey, N. J. 5 00
John Lukštas, Windsor, Conn. .. 5.00
J. H. Šarkiūnas, Worcester, Mass. . 5.00
John Karpavich ... 5.00
K. I. Levanai 5 00
A. I. Bimbai 5.00
Victoria Balkus ... 5.00
E. N. Jeskevičiūtė . 5.00
P. N. Ventai 5.00
V. A. Nevins 5.00
J. Grybas 5.00
Charles Bukčius ... 3.00
Eddie Bell, Monroe, N. Y. ... 2 00
Anna 2.00
J. Bikulčius 2.00

Po $1: A. A. Anderson. M. Žiedelis, M. Alba. Geo. Čeikus, O. Noreika, A. Robil, Anonymous. Y. Snaras. M. Žalimas. U. Bagdonienė, K. K., Al Merkis.

-:- -:- -:-

Per V. Bunkienę ir F. Shimkienę

Newyorkietis $5.00
Fr. Klaston 5.00
J. Slenis, Newark, N. J. ... 5.00
Mike Witkus 5.00
E. P. Siauriai 5.00
Chas. Anuškis, Livingston, N. J. . 5.00
M. K. Barnett, Hartford, Conn. .. 5.00
Hartfordietis 5.00
V. Guris 5.00
Z. Pakalniškis, Hartford, Conn. .. 3.00
V. Kazlau, Wethersfield, Conn. 2.00
Lucy Žemaitienė, Hartford, Conn. . 2.00
Bronė Ostapuk, Newark, N. J.... 2.00
A. Titanienė 2 00
V. V. Venckūnai .. 2.00
Vera Lisaiienė 2.00
Marcella Karvelienė 2.00
Paul Bernis 2.00
N. Iešmantienė 2.00
H. Samanik 2.00

Po $1: John Schultz. Hartfordo draugė, Adeikis G. Danilevičienė, E. Morkus, M. Liepus.

-:- -:- -:-

Per L. Kavaliauskaitę

A. Mikalaus $10.00
J. A. Kauliniai ... 10.00
Marcelė Žalimas, Worcester, Mass. 10.00
Geo. O. Šilkai, Rocky Hill, Conn. 10.00
Joe, Out-of-Town .. 10.00
J. J. Dainiai, Three Bridges, N. J. ... 10.00
K.Kaptainis 2.00

-:- -:- -:-

Viso surinkta $801. Varde viso "Laisvės" kolektyvo, didelis ačiū viršminėtiems prieteliams už jų paramą laikraščiui. Jeigu kieno pavardė praleista, prašome pranešti, bus atitaisyta.

Administracija

Bus ir vietinių demonstracijų prieš Vietnamo karą

Aišku, kad ne visi New Yorko žmonės — jauni ir seni—, kurie priešingi Vietnamo karui, galės nuvažiuoti į Washingtoną išreiškimui savo nusistatymo. Todėl penktadienį ir šeštadienį įvyks daug vietinių protesto susirinkimų ir demonstracijų. Kaip ir paprastai, šeštadienį į prieškarinę demonstraciją suplauks tūkstančiai į Central Parką.

Gaila, kad šiuos žodžius rašant dar niekur nepasirodė pranešimų apie tai, kur tokie vietiniai susirinkimai ivyks. Gal dar bus paskelbti. Bet reikia tikėtis, kad tie, kurie suinteresuoti Vietnamo karo užbaigimu, suras savo apylinkėse vietas, kur koki protesto susirinkimai įvyks.

Prieškarinių manifestacijų ruošėjai praneša, kad tūkstančiai savanorių vaikštinės po namus ir ragins žmones siųsti į Washingtoną prezidentui Nixonui protesto telegramas. Tai gal pirmas toks žygis pasiekti žmones ir sumobilizuoti prieš karą. Netenka abejoti, kad tų savanorių pasiaukojimas bus žmonių tinkamai įvertintas, pasistengiant tokias telegramas pasiųsti. Tegu į Washingtoną protesto telegramų iš visų Amerikos kampų suplaukia didžiausias kalnas, aukštesnis už Baltuosius Rūmus!

New Yorko studentai šimtais busų vyks į Washingtoną

Prieškarinių demonstracijų ruošimo organizacijos — Vietnam Moratorium Committee ir Fifth Avenue Vietnam Peace Parade Committee — praneša, kad iš mūsų didmiesčio į Washingtoną aukštųjų mokyklų studentai važiuos keliais šimtais busų! Nėra tokios mokyklos, kurios studentai skaitlingomis grupėmis nesiruoštų važiuoti į Washingtoną ir pareikšti savo protesta prieš karą ir Nixono politiką.

Studentams dalyvauti prieškarinėse manifestacijose palengvins dar ir tas faktas, kad miesto Apšvietos Taryba nutarė nebausti studentų, kurie nepasirodys klasėse ketvirtadienį ir penktadienį. Tai pat tomis dienomis nebus jokių egzaminų.

Tas pats nutarimas paliečia ir mokytojus bei profesorius, kurie norės dalyvauti tose demonstracijose. Jie irgi nebus baudžiami, jeigu nepasirodys klasėse. Prieš Vietnamo karą sentimentas mokyklose toks didelis, kad mokyklu sistemos vadovybė nutarė jam nesipriešinti. Nors aukštosios mokyklos neuždarys durų, bet manoma, kad jos bus beveik tuščios.

Tik katalikų bažnyčios galvos savo parapijinių mokyklų mokinius ir studentus siekia sulaikyti nuo demonstracijų. Jos sako, kad jos baus visus studentus, kurie neatneš nuo savo tėvų paliudijimų, kad jie nesipriešina savo vaikams dalyvauti prieškarinėse demonstracijose. Vadinasi, patiems studentams nepaliekama jokios teisės spręsti savo užsilaikyma tuo svarbiu klausimu. Kunigų tikslas aiškus: neduoti parapijinių mokvklų jaunuoliams parodyti savo nusistatymą prieš ši karą.

Kaniavų koncertas Carnegie salėje

Jau galutinai sužinota, kad įžymieji Tarybų Lietuvos menininkai Kaniavai šio mėnesio 26 dieną koncertuos Carnegie salėje, New Yorke. Džiugu, kad po labai sekmingo jų pasirodymo Bostone ir Chicagoje, ir mes turėsime progą svečius išgirsti ir su jais susitikti. Niujorkiečiai šios progos labai laukia.

Šiuos žodžius rašant smulkmenos apie koncertą nepaskelbtos. Pav., nežinome, kokia bus įėjimo kaina. Reikia tikėtis, kad ji bus lietuviams prieinama. Kai sužinosime, paskelbsime "Laisvėje".

Rep.

Maskva.— Turkijos prezidentas Sunay atvyko pasitarti dėl geresnių santykių su TSRS.

Mirė P. Valiulis

Vilnius. — Mirė Lietuvos TSR nusipelnęs žemės ūkio darbuotojas, Anykščių rajono "Draugystės" kolūkio pirmininkas, K. Partijos narys nuo 1946 metų Pranciškus Valiulis.

Anykščių rajono žemdirbiai neteko patyrusio kolūkinės gamybos organizatoriaus, daug jėgų ir energijos atidavusio kolūkinės santvarkos stiprinimui.

P. Valiulis gimė 1916 metais Rokiškio rajono Kamajų miestelyje, darbininkų šeimoje.

"Kas, kur, kada mane nufotografavo?"

Po keleto svarbesnių laisviečių parengimų gerokas dalyvių skaičius buvo apdovanoti jų fotografijomis. Gavęs savo fotografiją, asmuo nuostabiai klausia: "Kas, kur, kada mane nufotografavo?"

Antroje fotografijos pusėje jis randa: "Photograph by Petrick."

Tai d-ro Antano Petrikos sūnus **Artūras Petrika.**

Jis yra įsikūręs prie Rocky Point miestelio, L. I., kuriame gyvena jo motina, mūsų veteranė veikėja, Katrina Petrikienė.

Artūras, matyt, pamėgo mūsų kultūrinius parengimus ir į kiekvieną svarbesnį jų atvyksta su žmonele ir motina ir nemažą skaičių dalyvių, jiems nepastebimai, savo fotoaparatu apšaudo.

Pabandyk jam už nuotrauką atsiteisti — jis nuo to griežtai atsisakys ir dar paklaus, ar nori daugiau savo fotografijos kopijų.

Šia proga tenka pasakyti, kad Artūras Petrika yra ramus, labai draugiškas, nuoširdus ir netuščias jaunas vyras, daug skaito, ir motiną geromis knygomis aprūpina.

Artūras galvoja kada nors aplankyti Tarybų Sąjungą ir atlikti ištisą kelionę ilgiausiu pasaulyje geležinkeliu Maskva - Vladivostokas.

Draugė K. Petrikienė labai džiaugiasi ir didžiuojasi Artūru ir jo rūpestingomis jai paslaugomis. SV

Moterų Klubo narėms

Trečiadienį, lapkričio 19 d., 6 val. vakare įvyks Niujorko Lietuvių Moterų klubo susirinkimas, Laisvės salėje, 102-02 Liberty Avenue, Ozone Parke.

Kviečiame visas nares dalyvauti. Kaip žinote, mūsų pažmonys, kuriame bus rodomos skaidrės (slides) iš A. Juškevičienės ir A. Yakstis kelionės po Europą, įvyks lapkričio 23 d. Turėsime pasiruošti šiam pobūviui.

Pirm.

Užrašykite "Laisvę" savo giminėms, gyvenantiems Lietuvoje. Prenumerata 12 dolerių.

They Have Learned to March

They are women of middle age and beyond, of middle class and more, neatly coifed, fastidious wives and mothers of sons. Until recent years, they led what Mrs. Benjamin Spock, wife of the antiwar spokesman and child specialist, acnowledges were "sheltered" lives.

But they have learned to march—in pearls and pastel wools, with nary a graying or ash-blonded hair awry—and to raise their voices in well-bred decibels of protest against the Vietnam war.

"I'm timid. I'm not a rabble rouser. I don't like big crowds," said Mrs. Louis Perlstein of Manhattan, a lawyer's wife. Nevertheless, on the day of the October 15 Moratorium, she and two equally retiring friends, Mrs. Samuel Nierenberg and Mrs. Ben Blaker, sold peace buttons at Bryant Park. Mrs. Nierenberg is planning to attend the Washington Moratorium Saturday with her 14-year-old granddaughter.

Returned Two Medals

"It's hard to do some of these public things," concedes Mrs. Robert C. Ransom of stringently suburban Bronxville, N. Y. But last May, she went to the South Vietnamese Embassy in Washington to return two medals posthumously awarded to her son, Liet. Robert C. (Mike) Ransom Jr. of the Army.

(From The New York Times)

Ilse

Parengimų Kalendorius

Lapkričio (Nov.) 23 dieną

Niujorko Lietuvių Moterų klubo parengimas "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Ave., Ozone Park. Pradžia 2 val. po pietų.

Gruodžio 14 dieną

LDS 13 kuopos kultūrinė popietė "Laisvės" salėje, Ozone Park, N. Y. Pradžia 2 valandą.

Antradienio "Laisvėje" žadėjome, kad šiame numeryje turėsime plačią d. A. Gilmano korespondenciją apie mūsų metinio koncerto visą eigą. Deja, dėl pašto neveikimo antradienį (Veterans Day) jo korespondencija mūsų nepasiekė laiku. Todėl labai atsiprašome skaitytojus. Ji pasirodys tik sekamame numeryje.

Redakcija

Honolulu. Čia atvykęs reakcinis republikonas senatorius Goldwater sveikino vice prezidentą Agnew už niekinima karo protestantų, ypač studentų.

NEW YORKO LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBAS
rengia
smagų kultūrinį pažmonį
Sekmadienį
Lapkričio 23 d., 1969
2 valandą popiet
"LAISVĖS" SALĖJE
102-02 Liberty Ave. Ozone Park, N. Y.

Amilija Juškevičienė, kuri buvo Europoje šią vasarą, rodys skaidres (slides) iš kelionės. Turėsime meninę programą ir dar kai ką.

Kaip ir visuomet klubietės pavaišins visus namie keptais pyragais ir kitokiais skanumynais.

KVIEČIAME VISUS.

CHICAGO, ILL.

Mirus

Leonui Jonikui

Mes, newyorkiečiai, reiškiame gilią užuojautą velionio žmonai Alisei, sūnui Leonui P. ir jo šeimai, anūkams, proanūkiams, broliui Juliui ir jo dukroms, ir jų šeimoms, sesutei T. Lietuvoje ir visoms giminėms, taipgi visiems velionio idėjos draugams.

W. B. Keršuliai	R. H. Feiferiai
L. Kavaliauskaitė	M. E. Liepai
Dr. A. M. Petrikai	Jonas Grybas
S. Sasna	P. N. Ventai
J. Gužas	V. V. Bunkai
Anne Yakštis	J. K. Rušinskai
Caroline Baretela	Mildred Stensler
K. Meškėnas	V. O. Čepuliai
Marytė Tamalienė	P. N. Bukniai
P. M. Šolomskas	Povilas Bečis
S. Večkys	K. Petrikienė
Jonas Siurba	F. Klaston
W. A. Malin	Arthur Petrick
J. J. Lazauskai	K. I. Levanai
J. Dainius	O. Černevičienė
Marcelė Jakštienė	J. Augutienė
J. V. Gasiūnai	E. N. Jeskevičiūtė
A. I. Bimbai	J. J. Staniai
M. O. Stakovai	(baltimoriečiai)

GOOD NEWS
To Purchasers of Gifts and Merchandise Purchase Orders For Relatives in U.S.S.R.

You can now select any of three methods:

1— SELECT AND ORDER SPECIFIC ITEMS such as motorcycles, refrigerators, radios, television sets, cameras, clothing and hundreds of other items listed in our new catalogue.

2— PURCHASE A MERCHANDISE PURCHASE ORDER for which your relative may select items of his own choice or

3— SEND A PREFERENTIAL SPECIAL ROUBLE CERTIFICATE with which your relative may purchase export quality merchandise at special (diplomatic) reduced prices.

This new system simplifies procedures and expedites delivery. Hundreds of items have been added. Quality has been improved. Prices reduced.

For new catalogue and detailed information apply to any of our affiliated firms.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106
Tel. 215-925-3455

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
1776 Broadway, New York, N. Y. 10019
Tel. 212-581-7729

COSMOS PARCEL EXPRESS CORP.
45 West 45th St., New York, N. Y. 10036
Tel. 212-245-7905

Or their branches or directly to

PODAROGIFTS, INC.
220 Park Avenue South
New York, N. Y. 10003
Tel. 212—228-9547

WARNING! For your own protection and for speedy execution of your orders, place them only with any of the above firms or their branches, which are officially authorized representatives of Podarogifts, Inc.